

HAYVAN ÇİFTLİĞİ

(Animal Farm)

Yazan: George Orwell
Uyarlama: Peter Hall
Çeviren: Özge Kayakutlu
Metin Düzenleme: Zerrin Akdenizli

HAYVAN ÇİFTLİĞİ

I. SAHNE

(Gece. Hayvanların kaldığı ahır kapısı kapalıdır. Çiftlik derin bir sessizlik içinde. Snowball etrafını kolaçan ederek; telaşlı gelir. Taşımakta olduğu yıpranmış, eski bir çuvalı yere serer. Heyecanla çuvalın üzerindeki toprakları temizleyerek; üzerindeki belli belirsiz yazıları okumaya başlar.)

SNOWBALL -- Bütün hayvanlar eşittir! (Daha büyük bir heyecanla yazılara göz gezdirir. Aradığı şeyi bulmuş olmanın etkisiyle tekrarlar..) Bütün hayvanlar eşittir! (Ani bir hareketle doğrulur ve ahırın kapısını yumruklar) Uyanın! Kalkın hadi! Buldum! (Kapıyı açar) Uyanın! Hadi buraya gelin! Size söz ettiğim emirleri buldum! (Hayvanlar ne olduğunu anlamadan, yarı uykulu homurdanarak çıkar.)

NAPOLEON -- Ne oluyor Snowball?

SNOWBALL -- Bak Napoleon, şuraya bak!

(Napoleon ve ardından Squaeler yerde serili olan çuvala dikkatle bakar. Napoleon için beklenmedik bir durum olduğu anlaşılmaktadır.)

NAPOLEON -- Nerde buldun bunu?!

SNOWBALL -- Kazıp çıkardım. Hem de yerin yedi kat dibinden.

(Diğer hayvanlar da ilgiyle yerde serili olan çuvalın etrafında toplanmıştır.)

SQUAELER -- Çoktan yok edildiğini sanıyordum.

SNOWBALL -- Eminim onlar da yok ettiklerini düşündüler ama gördüğünüz gibi başarılı olamadılar.

NAPOLEON -- Bu çiftliğin sınırları içinde gizlenmiş olduğunu biliyorduk. (İmalı) Bunu önce senin bulmuş olman büyük şans!

(Napoleon ile Snowball karşı karşıya kalmıştır. Snowball Napoleon'un bakışından tedirgin olur. İlgisini yazıya çevirir.)

- SNOWBALL -- (Heyecanla okur) İki bacaklılar düşmanımızdır. Dört bacaklılar dostumuz! (Diğerlerine) Bizim atalarımız bunları yazan. Bizim için iyi bir gelecek kurmak isteyenler.
- MOLLIE -- Ben bir şey anlamadım.
- SNOWBALL -- Ne çabuk unuttunuz. Bir isyandan söz etmiştim size. Hayvanların insanlara karşı isyanından.
- BOXER -- (Hatırlamaya çalışır) Hani bir düşün gerçekleşmesi gibi..
- SNOWBALL -- Evet Boxer! Bir zamanlar olan buydu.
- BENJAMIN -- Düşmüş! Hepsi geçmişte kaldı!
- SNOWBALL -- Geçmiş bu kadar kolay silemeyiz. Sen en yaşlımızsın Benjamin. Her şeyi daha iyi hatırlıyor olmalısın.
- BENJAMIN -- (Keskin bir tavırla..) Bana göre ortalıkta hatırlanması gereken hiçbir şey yok!
- SNOWBALL -- (Umutla diğerlerine yönelir) Evet, onlar bir düşün peşindeydiler. Kurmaya çalıştıkları şey Hayvanizmdi. Bize ait olan bir yaşam. Hepimizin ortak yaşamı. Kimsenin kimseyi kullanmadığı... Kimsenin esareti altında olmadan..
- CLOVER -- Bu olabilir mi?
- SNOWBALL -- Neden olmasın! Bakın burada, size anlattığım her şey gözünüzün önünde duruyor. Anlatılanların bir masal olmadığı apaçık ortada.
- BOXER -- Ne yazıyor?
- SNOWBALL -- İlkeler Boxer. Hayvanizmin başarıya ulaşması için gereken ilkeler. (Okur) Bir, iki bacaklı canlılar düşmanımızdır! İki, dört bacaklı canlılar dostumuzdur. Üç, hayvanlar asla giyinmeyecekler! Dört, asla yataкта yatmayacaklar! Beş, asla içki içmeyecekler! Altı, hiç bir hayvan bir başka hayvanı öldürmeyecek!
- MOLLIE -- Biz zaten bunları yapmıyoruz ki...
- NAPOLEON -- Doğru, bunları yapan insan.
- SNOWBALL -- Eşitliği bozan da onlar. Bakın yazmışlar. Son ilke. Bütün hayvanlar eşittir! Duydunuz mu, bütün hayvanlar eşittir. İşte hayvanizmin temel ilkesi bu. Bunu başarabilmemiz için önce esarettten kurtulmamız gerek.

- SQUAELER -- Doğru söylüyor, efendisiz yaşamayı başarmalıyız.
- SNOWBALL -- Bunun için yeni bir çiftlik düzeni kurmamız şart.
- SQUAELER -- Ondan sonra da geriye ilkelerimizi korumak kalır.
- CLOVER -- Eğer bu ilkeler işe yarasaydı, şimdi iyi bir hayat sürüyor olurduk.
- BOXER -- Daha öncekiler bunu başaramamış.
- MURRIEL -- Bir yerde yanlış yapmış olmalılar.
- SQUAELER -- Bilgi sevgili yoldaşlar! Bilgi olmadan hiç bir düşünceye sahip çıkılamaz!
- SNOWBALL -- Düşünsenize çoğunlukta olduğumuz halde yine de insan karşısında güçsüzüz. Yaşadıklarımıza çaresizce boyun eğiyoruz. Neden?! Çünkü onlar bizden daha akıllı. Akıl yürüten iktidarı da ele geçirir. Oysa yönetim çoğunluğun elinde olmalı. (Destek bekler) Napoleon?
- NAPOLEON -- Bilirsiniz, fazla konuşmayı sevmem.
- SNOWBALL -- (Diğerleri üzerindeki etkisini kaybetmek istemez; coşkuyla devam eder) Bunun için güçlerimizi birleştirmeliyiz! Aklımızı da bedenimizi de daha çok çalıştırmalıyız. Olup bitene karşı çıkıp kendi hayatımızı yönetebiliriz.
- SQUAELER -- Ürettiğimiz her şeyi kendimiz için tüketebiliriz.
- SNOWBALL -- Kimseye ihtiyacımız olmadan, kendimiz için çalışarak..
- BOXER -- Evet bunu yapabiliriz.
- MURRIEL -- Ne yumurtlayan, ne süt yapan ne de sapan çekebilen bir canlıya her şeyimizi veriyoruz.
- SQUAELER -- Bir an için Bay Jones'un olmadığını düşünün.
(Bazıları beklemediği bu soru karşısında bir an tereddüt yaşar.)
- CLOVER -- Karnımızı kim doyurur o zaman?
- MOLLIE -- O olmadan kim tımar eder bizi? Hem sonra kim sağır ineklerin sütünü?
- NAPOLEON -- Bu işi ben seve seve üstlenirim. Demek istediğim, biz domuzlar...
- MOLLIE -- O giderse açlıktan ölürüz.
- SNOWBALL -- Şimdi aç değil miyiz Mollie? En son ne zaman yedik, bir düşün.
- MURRIEL -- (İmalı) Onun karnı her zaman doyurulur. Ne de olsa bir koşum atı.
- NAPOLEON -- (Hayvanlardaki coşkuyu yeniden diriltmek için) Açız! Aşağılamıyoruz! Kimse kötü muamele görmek istemez.
- BOXER -- Napoleon doğru söylüyor.
- CLOVER -- En zor işlere koşulduktan sonra bile yeterince doyurulmuyoruz!

SNOWBALL -- Kimse yiyemediği bir şeyi üretmek istemez!
MURRIEL -- Sürekli çalışıyoruz ama açız!
CLOVER -- Evet açız!
SNOWBALL -- Bu sefil hayata son verelim. Bunu başarabiliriz.
SQUAELER -- İnsansız, efendisiz yaşayalım.
NAPOLEON -- Savaş açalım. Bu bizim hakkımız.
SNOWBALL -- Daha iyi bir gelecek için, el ele vermeliyiz!

(Bir süredir devam eden huzursuzluk yükselmiştir. Mases tepeden onlara seslenir)

MASES -- Amma kıpırdandınız ha! Bay Jones söylenmeye başladı, haberiniz olsun.

NAPOLEON -- Ne zamandan beri ordasın sen?!

MASES -- Kötü planlarımızı kurmaya başladığınızdan beri.

CLOVER -- İspiyonlayacak bizi!

SQUAELER -- Korkacak bir şey yok. Ne yapılması gerektiğini biliyoruz artık.

MOLLIE -- Ben tam olarak anladığımı söyleyemem.

SQUAELER -- Hayvanizm ruhunu yeniden canlandıracağız Mollie.

NAPOLEON -- Yaşasın Hayvanizm!

SNOW / SQUAE. -- Yaşasın Hayvanizm!

HEPSİ -- Yaşasın!!

NAPOLEON -- İnsansız efendisiz!

HEPSİ -- İnsansız efendisiz!

SNOWBALL -- Daha iyi bir gelecek için, bütün Hayvanlar el ele!

HEPSİ -- Daha iyi bir gelecek için, bütün Hayvanlar el ele!

MASES -- Çıldırdınız mı siz! Bay Jones birazdan tüfeği kapıp gelir.

BOXER -- Bay Jones önce karnımızı doyursun. Açlıktan ölüyoruz!

(Hayvanlar arasında Boxer'ı destekleyecek yönde rabarba...)

-- Evet!
-- Açız!!
-- Bütün gün çalışıyoruz yine de...
-- Evet, açlıktan ölüyoruz!

NAPOLEON -- Bu bayrağa ihtiyacımız kalmadı artık!

(Napoleon direğe asılı olan bayrağı çıkartır; diğerlerinin önüne atar. Hayvanlar bu durumu coşkuyla karşılar.)

MASES -- (Endişeli) Siz gerçekten çıldırmışsınız! (Kaçar)

BENJAMIN -- (Onlarla tam bir duygudaşlık kurmasa bile durumu memnuniyetle karşılamaktadır) İnancı olmak güzel! Hadi çocuklar göreyim sizi!

SNOWBALL -- Bütün hayvanlar eşittir!

HEPSİ -- Bütün hayvanlar eşittir!

NAPOLEON -- Yaşasın Hayvanizm!

HEPSİ -- Yaşasın Hayvanizm!

SQUAELER -- Bütün hayvanlar el ele!

HEPSİ -- Bütün hayvanlar el ele!

(Bir tüfek patlaması duyulur. Bir anlık sessizlikten sonra hayvanlar daha da büyük bir tepkiyle ortalıktaki kırbaçları, yem torbalarını, at gözlüklerini parçalarlar.

-- İnsana ölüm!

-- Bütün hayvanlar eşittir!

-- Aç kalmak istemiyoruz!

-- Bay Jones'u istemiyoruz!

-- Bütün hayvanlar el ele!

-- Daha iyi bir gelecek için!

-- Yaşasın Hayvanizm!

(Hayvanların çılgınca bağırışları birbirine karışırken sahne kararır.)

II. SAHNE

(Ahır kapısının üzerinde yazılı emirler asılıdır. Benjamin oturduğu yerde buğday saplarını temizler. Clover samanları taşımaktadır. Yorgun olduğu anlaşılan Boxer yalağın suyla kendini serinletmeye çalışır. Muriel ahırın önünü temizlemekle meşguldür. Clover Boxer'ın yanına gelir. O da suya başını sokup rahatlamaya çalışır.)

CLOVER -- Genç horozlardan biriyle anlaştığın söyleniyor.

BOXER -- Evet daha erken kalkabilmek için...

CLOVER -- Ne kadar çok çalıştığını hepimiz biliyoruz.

BOXER -- Yetmez, eskisinden de çok çalışmalıyım. Buna gücüm var.

MASES -- Kolay gelsin arkadaşlar. (İmalı) Fazlaca yorulmuşa benziyorsunuz.

CLOVER -- Ne işin var senin burada? Bay Jones ile birlikte kaçmamış mıydın?

MASES -- Bir daha geri gelmeyeceğimi kim söyledi?

MURIEL -- Buna hiç şaşırmadım. Bay Jones çiftlikte olup biteni merak ediyordur. Mases'tan iyi casus mu bulacak!

MASES -- Ne kadar ayıp. Ben de sizin bir kardeşinizim. Neden bana da eşit

- davranmıyorsunuz?
- BOXER -- Peki ya sen neden bizimle birlikte çalışmıyorsun?!
- MASES -- Herkes her işi yapamaz da ondan. Örneğin sizler, gökyüzüne bakarak yarınki havanın nasıl olacağını anlayabilir misiniz! Akşam üzeri gökyüzü kızsalsa ertesi gün hava iyi olur. (Ürkütücü olmaya çalışarak) Sabah kızılığı ise o gün fırtına çıkacağını habercisidir.
- (Deminden beri Mases'a kayıtsız duran Benjamin'in ilgisi -bu söz üzerine- ona kayar. Bakışları. Mases Benjamin'e sinsi bir gülüşle karşılık verir.)
- CLOVER -- Şu anda yapılması gereken çok daha önemli işler var.
- MASES -- Olana bakın siz! Bay Jones vardı, çalışıyordunuz: Bay Jones gitti daha çok çalışıyorsunuz. (Güler)
- MURIEL -- Ama artık kendimiz için çalışıyoruz.
- CLOVER -- Burası bize ait artık.
- BOXER -- Görebildiğimiz her yer bizim.
- CLOVER -- Hem de tek bir insan olmadan...
- MASES -- (Olduğu yere iyice yayılır) Size hiç 'Kutsal Topraklar' hikayesini anlatmış mıydım?
- BENJAMİN -- (Tersleyerek) O masalı herkes biliyor.
- (Mollie neşe içinde gelir. Saçlarına kurdeleler takmıştır.)
- MOLLIE -- Bakın, güzel olmuş muyum?
- CLOVER -- Nereden buldun bunları Mollie?
- MOLLIE -- Bayan Jones'un çekmecesinden. (Diğerlerinin bakışından ürkmüştür) Nasılsa atılacaktı.
- MURIEL -- Anlamıyor musun, onlara ait olan hiç bir şeyi kullanmamalıyız.
- MOLLIE -- Biraz güzelleşmenin kime ne zararı olacak?
- CLOVER -- (Sevecen bir muziplikle domuz havuzundan aldığı çamuru Mollie'ye atar.) Güzelleşmek istiyorsan, böylesi çok daha eğlenceli.
- MURIEL -- Hakkısın. (Oyuna katılır.)
- (Benjamin çocuksu bir sevince dönüşen bu çamur oyunu izlemekle yetinir.)
- CLOVER -- İnanamıyorum Bay Jones'u çiftlikten kovduk!
- BOXER -- Bunu biz başardık!
- MASES -- (Üzerine sıçrayan çamurdan kendini korumak ister. Sinirlenmiştir) Şu halinize bakın, mutlu olmaya ne kadar da çabalıyorsunuz!
- MURIEL -- Senin 'Kutsal Topraklar' masalını dinlemekten çok daha eğlenceli.

MASES -- (Ortalığı karıştırmak amacıyla) Ama Benjamin bu eğlenceye katılmıyor. Neden dersiniz! Yoksa Bay Jones zamanında da bu kadar mutsuz muydu?

(Diğerleri oyunu keser; yanıtı Benjamin'den bekler gibidirler.)

BENJAMİN -- Bizler çok uzun yaşarız. Mutlulukların mutsuzluğa nasıl dönüştüğünü göreceğ kadar. Belki de bu yüzden...

MASES -- (Vaaz verir gibi tavır takınır.) Tanrısal güç, tarlasına iyi tohumlar eken bir çiftçiye benzer, kardeşlerim. Ama bir gece düşman gelir ve buğdayların arasına yabancı otlar eker. Ekinler başak tutunca aralarındaki hayırsız otlar da yavaş yavaş ortaya çıkar. Çiftçinin adamları gelip ona, "Efendimiz, seçkin tohumlar ektiğiniz tarla nasıl oldu da yabancı otlarla doldu! der. (Bu sırada Squealer girer. Mases onu farketmez.) Ama çiftçi dikenleri söküp atmaları için onlara izin vermez. Ve der ki; Sakın yapmayın, dikenleri ile birlikte buğdayları da sökersiniz. Bırakın hasat zamanına kadar yabancı otlarla buğdaylar beraber büyüsün...

SQUEALER -- (Mases'in daha fazla devam etmesine izin vermez.) Yeter! Başladın mı yine masallarına!

MASES -- (Toparlanır.) Masalın onlara bir zararı yok.

SQUEALER -- Beyinlerini yıkamaya çalışıyorsun. Savsatayla kaybedecek vaktimiz yok. Şu anda yapmamız gereken çalışmak, çalışmak daha çok çalışmak...

(Napoleon ve Snowball içeri girer. Napoleon'un elinde bir kırbaç vardır. Snowball elindeki koşum takımlarını, at gözlüklerini ve mahmuzlu çizmeyi fırlatır. Herkesin dikkati onlara yönelir.)

SNOWBALL -- Bir efendimiz olmadığına göre artık bunlara da ihtiyacımız yok demektir.

NAPOLEON -- (Mollie'nin saçındaki kurdeleleri farkedir. Öfkeyle üzerine yürüyüp onları saçından söker. Mollie'nin canı yanmıştır.) Hayvanlar asla onların giydiklerini giymez!

SNOWBALL -- (Napoleon'un öfkesine engel olmak için atılır; alttan alarak...) Bunlar onların süsleri Mollie, insana ait şeyler. Yedi emri hatırla.

MOLLIE -- Anlamıyorum, sadece kurdele bunlar.

SQUEALER -- Öyle de olsa, insan sınıfına ait. Yaptığın ilkelere aykırı!

NAPOLEON -- Hayvanlar çıplak olmalı! (Kırbacını şaklatır. Diğerleri bu tepkiden hoşnut olmasa da bu durumdan en çok Clover etkilenir.)

CLOVER -- Bu sesi çıkartma Napoleon!

SNOWBALL -- Çiftlik' evi Bay Jones'u ve onun gibileri hatırlatacak her şeyden temizlendi. Orada artık kimse yaşamayacak. Kapatıyoruz. Orasının müze olarak kalmasını öneriyorum. Bu fikrime katılıyor musunuz? (Hayvanlar bakışır. Ne yapacaklarını bilemezler.) Artık kendi kararlarımızı kendimiz vereceğiz. Buna alışmanız gerekir.

NAPOLEON -- Bundan böyle orası Barbarlık müzesi olarak kalacak!

SQUEALER -- Barbarlık müzesi ha! İyi fikir.

SNOWBALL --(Diğerlerine) Sizin için de uygun mu? Fikrinizi söylemekten çekinmeyin. (Elini oy verir gibi kaldırır) Kabul ediyor musunuz?

(Mollie, Boxer, Clover, Benjamin ve Muriel Snowball'u taklit ederek ellerini kaldırır.)

HEPSİ -- Kabul ediyoruz!

NAPOLEON -- (Proveke etmek amacıyla) Barbarlık müzesine ölüm!

SQUEALER -- Özgürlüğümüzü alan her şeye ölüm!

HEPSİ -- Barbarlık müzesine ölüm!

(Napoleon bu coşku anında kırbacını yeniden şaklatır. Snowball Napoleon'un elini tutar. Tehditkar bakışırlar.)

SNOWBALL -- Ölüm emri gerektirecek bir şey yok. Enerjimizi daha doğru işler için harcamalıyız.

(Napoleon istemeden de olsa kırbacı elinden bırakır.)

NAPOLEON -- Savaş durumunda olduğumuzu unutuyorsun.

SQUEALER -- Çevre çiftliklerde hala düşmanlarımız var.

SNOWBALL -- Bu çiftlik artık bizim. Önce yapılması gereken şeyleri yapacağız.

NAPOLEON -- Bana kalırsa en önce, ateşli silahlar konusunda herkesi eğitmek gerekir.

SNOWBALL -- Hayır, insandan bir farkımız kalmaz o zaman. Bunu asla kabul etmiyorum.

NAPOLEON -- Kendimizi savunmazsak, sonunda yine onların esareti altına gireriz.

SNOWBALL -- Diğer çiftliklerde isyanın gerçekleşmesini sağlayabilirsek, kendimizi savunmak zorunda kalmayız.

NAPOLEON -- Bu çok uzun zaman alabilir.

SNOWBALL -- Bu kadar bekledik. Ben umutluyum.

NAPOLEON -- Daha pratik düşünemez misin!

SNOWBALL -- Asla, elime asla silah almam!

(Snowball çıkar. Napoleon Snowball'un etkisinde kalan hayvanların ilgisini kendisinde toplamak için atılır.)

NAPOLEON -- Biz domuzların yapılacak olan işlere karar vermesi son derece doğal. Tabii bu arada aramızda bir takım tartışmaların yaşanması da...

SQUEALER -- Ne de olsa sizlerden daha bilgiliyiz.

NAPOLEON -- Aranızda bay Jones'un geri gelmesini isteyen var mı?!

HEPSİ -- Hayır... Hayır istemiyoruz!

NAPOLEON -- Güzel o halde daha çok çalışmalıyız.

BOXER -- Napoleon haklı.

SQUEALER -- Onun zamanından daha çok harman kaldırabileceğimizi göstermeliyiz.

NAPOLEON -- (Yerdeki kırbacı alır. Tehditkar...) Bizler ineklerin sütünü sağlamakla ilgileniyoruz. Herkes yapabileceği işi yapsın! Otlar biçilmeyi bekliyor. (Kırbacı şaklatır) Herkes tarlaya!

(Napoleon ve Squealer çıkarlar. Diğerleri sessiz arkalarından baka kahr.)

III. SAHNE

(Karanlığın içinde önce çan sesi duyulur. Sahne aydınlanırken Benjamin, clover, Boxer ve Muriel sahnededir. Mases her zamanki yerindedir; gelen çan seslerinin etkisi altında İncil'den alıntı yapar gibi diğerlerine seslenir.)

MASES -- Birgün, vakit geldiğinde, nerede ve ne durumda olduğumuzun hiç bir önemi olmadan yeryüzüne veda edeceğiz. Bu gerçeği kimse değiştiremez. Ama sevgili kardeşlerim asıl gerçek, ölümden sonra bizi bekleyen o yerde. Bulutların ardına gizlenmiş, gökyüzünün çok ötesindeki o yerde...

CLOVER -- (Mases'in söylediklerinin etkisinde tamamlar.) Şeker Dağ!

MASES -- (İstediği etkiyi yaratmış olmanın mutluluğu ile...) Evet Şeker Dağ! Öldükten sonra bizi bekleyen mutluluk ülkesi.

BOXER -- (Doğallıkla) Böyle bir yerin olduğuna gerçekten inanıyor musun?

CLOVER -- (İlk kez düşünür gibidir. Hala Mases'in etkisinde) Bilmem. İnanmak istiyorum belki de...

MASES -- Orada, haftanın her günü Pazar, çalışmak yok; aç kalmak yok; çalılarda yetişen şeker ve keten tohumları hep bizler için... her mevsim yoncalarla bezeli topraklar ve göz alabildiğine yeşillik...

MURIEL -- Şeker Dağ diye bir yer yokmuş. Squealer söyledi, unuttun mu?

MASES -- Ah zavallılar, onlar yalnızca kendilerine inanmanızı istiyor.

CLOVER -- (Murie'ye) Bu masala inanmanın ne kötülüğü var sanki? (Umutlu)
Öldükten sonra bizi bekleyen böylesi bir yerin olduğumu bilmek güzel.

BENJAMIN -- (Clover'ın sözünü keser) Hayvan öldü mü ölür! Tek gerçek bu.
(Snowball elinde yeşil fon üzerinde beyaz renkte toynak ve boynuz simgesi olan bir bayrakla gelir. Coşkulu bir heyecan içindedir. Direğe tımanır.)

SNOWBALL -- Dinleyin, bundan böyle bu bayrak altında toplanacağız. Çayırılarımızın rengi üzerinde 'boynuz' ve 'toynak'. (Direğe asar)

MURIEL -- (Coşkulu) Nihayet bizi temsil eden bir bayrağımız oldu.

SNOWBALL -- İnsan soyunun egemenliğinden tamamen kurtulduğumuzda tüm dünyadaki hayvanların özgürlük simgesi olacak, bu bayrak.
(Snowball aşağıya inerken Mases dışında diğerleri coşkulu tezahürat eder.)

CLOVER -- Toplantı ne zaman başlayacak?

BOXER -- Napoleon geldiğinde.

SNOWBALL -- (Uyarırcasına) Hepimiz burada olduğumuzda...
(Napoleon önde Squealer arkada girer.)

NAPOLEON -- Toplantı için güzel bir Pazar.
(Snowball dışında diğerleri toplantı için yerlerini alır.)

NAPOLEON -- Başlayabiliriz artık.

SNOWBALL -- Henüz tam değiliz.

NAPOLEON -- Olmayan kim?

SNOWBALL -- Mollie.

NAPOLEON -- Sonradan da katılabilir.

SNOWBALL -- Olmaz, herkesin düşüncesi önemli.
(Mollie koşar adımlarla gelir. Bir yandan da ayağındaki taş parçasını çıkartmaya çalışır)

BOXER -- Her zamanki gibi, geç kaldın.

MOLLIE -- Özür dilerim, ayağıma taş parçası kaçtı da... (Yerini alır)

SQUAELER -- Sanırım hazırız.

SNOWBALL -- İzin verirsiniz önce ben söz almak istiyorum. Çiftliğin bu güne kadar gördüğü en bereketli mahsulü elde etmiş bulunuyoruz. Eskiden aramızda yaşanan kavgalar, çekişmeler neredeyse yaşanmıyor. Herkes kendi yeteneği doğrultusunda yapabileceğinin en iyisini yapıyor. Hiç kimse işten sakınmıyor.

MURIEL -- (Mollie'yi kastederek) Hemen hemen hiç kimse...

- SNOWBALL -- Kimse bir başkasının hakkını çalmıyor. Kendi payına düşeni azımsamıyor. Hepinizin bu işte olağanüstü çabası var. Kendimizle gurur duymalıyız.
- NAPOLEON -- (Etkiyi kendi üzerine çekmek ister) Bizlerin zekası ile sizleri gücü birleştğinde inanılmaz sonuçlar elde edeceğimizi gördük.
- SQUEALER -- Hey Mases, duyduk ki Bay Jones vaktinin çoğunu Kızıl Aslan meyhanesinde geçiriyormuş. Aşağılık bir takım, hayvanlar tarafından çiftlikten kovularak nasıl haksızlığa uğradığını anlatıp dururmuş. Bizlerin çiftlik idare etmemizi alaya alıyormuş; üstelik açlıktan ölmek için birbirimizi yediğimiz söylentilerini yaymış ortalığa.
- MASES -- Ben yalnızca Tanrı'nın elçiliğini yaparım Squaaler.
- NAPOLEON -- O halde Tanrı'ya yakın dur Mases. Buna ihtiyacın olacak!
- SNOWBALL -- Dışarda ne konuşulduğunun bir önemi yok; el birliği ile nelerin başarılabileceğini gösterdik.
- NAPOLEON -- Yine de yeterli olmayan bazı şeyler var. Örneğin eğitim komiteleri... Pek de başarıya ulaşmış gözüküyor.
- SNOWBALL -- Evet hala yedi emri okumakta güçlük çektiklerini farkındayım. Sen okuma- yazma komitesinin başıydın Squealer?
- SQUEALER -- Domuzlar bu işi kusursuz biçimde çözdüler. Ancak diğerleri için aynı şeyi söyleyemem. Muriel yalnızca çöplükteki gazete parçalarını okumakta diyor. Benjamin'in ise en az bizler kadar iyi okuyabildiğinden kuşkuluyum.
- NAPOLEON -- Benjamin?
- BENJAMIN -- Ortalıkta okumaya değer hiç bir şey yok.
- SNOWBALL -- Ya sen Boxer, sen ne durumdasın?
- SQUEALER -- Her gün dört harf öğreniyor ama bir önce öğrendiklerini unutuyor.
- BOXER -- İlk dört harfle yetinsem daha iyi olacak. Hiç olmazsa onları unutmamış olurum.
- MOLLIE -- Ben yalnızca ismindeki harfleri tanıyorum. (Yere harfleri çizerek) M... O... L... İ...
- SQUEALER -- Daha fazlasına çaba göstermedi.
- MOLLIE -- Bu kadarı ismimi yazmaya yetiyor.
- SNOWBALL -- Anlaşılan bu konuda daha çok yol almamız gerek.
- NAPOLEON -- O yüzden ben pratik olmaktan yanayım. Kaybedecek zaman yok.

- SNOWBALL -- (Ortaya atılır.) Emirleri bir cümleye indirmek bize zaman kazandıracaktır. Hayvanizmin temel ilkesini ezberleyin yalnızca; 'Dört bacak dost, iki bacak düşman.' Tekrarlayın.
- HEPSİ -- Dört bacak dost, iki bacak düşman.
- SNOWBALL -- Bunu iyice ezberlerseniz, insandan gelecek her türlü kötülükten kendinizi korumuş olursunuz.
- NAPOLEON -- (Snowball'un diğerleri üzerindeki etkisinden rahatsız olmuştur. Liderliği ele almak amacıyla...) Sevgili yoldaş Snowball'un iyi niyetinden hiç kuşkumuz yok. Bu güne kadar hepimize de örnek oldu. Ancak ortaya attığı bütün fikirlerin başarılı olması beklenemez. (Snowball'a) Örneğin yabani hayvanların yeniden eğitilmesi büyük bir yanılgıydı. Kabul edelim ki köpeği kediye dost yapmak, aptalca bir çaba. Ne yaparsak yapalım iç güdülerini asla değiştiremeyiz. (Diklenir) Köpek köpektir Snowball!
- SNOWBALL -- (İmalî) Nasıl eğittiğimize bağlı. Köpekler en sadık dostlarımız da olabilir en can düşmanımız da... (Karşı karşıya kalmışlardır) Kimin elinden yediklerine bağlı!
- NAPOLEON -- Daha açık konuş!
- SNOWBALL -- Bay Jones'un köpek yavrularına bu kadar özen göstermen ilginç. Sağılan sütlerin bir kısmı onlara gidiyor.
- NAPOLEON -- Doğru, onlarla bizzat ben ilgileniyorum. Gençleri eğitmek yetişkinlere bir şey öğretmeye çalışmaktan çok daha yararlı.
- BOXER -- Napoleon haklı.
- NAPOLEON -- (Etkisini artırmaya çalışarak) Bizi izleyen kuşaklar geleceğimizdir. Onlara daha çok önem vermeliyiz. Siz de öyle düşünmüyor musunuz?
- HEPSİ -- Evet doğru.
- SNOWBALL -- Haksız sayılmazsın ama onlara yalnızca ihtiyacı olan şeyi vermekle kalıcı bir düzen kuramayız. Bugün yapacağımız şeyler yarını hazırlayacak.
- MURIEL -- Biraz karışık ama söyledikleri beni etkiledi.
- MOLLIE -- (Kendi kendine) Bence çok sıkıcı.
- SNOWBALL -- Daha iyi bir gelecek için çalışmalıyız. Daha bereketli, daha yeşil otlaklar için... Eskinin kan kokusunu ter kokusu bastırmalı.
- DİĞERLERİ -- Evet kesinlikle...

SNOWBALL -- (Yaratmış olduğu ilgiden memnun, devam eder.) Bu konuyu daha sonra konuşmak istiyordum ama sanırım artık sırası geldi. Uzun süredir bir plan üzerinde çalışıyorum.

CLOVER -- Nedir o Snowball?

NAPOLEON -- Bunu başka bir toplantıya bıraksak. Bugün dinlenme günü.

BENJAMIN -- Dinlemek istiyoruz. Bırak anlatsın.

SNOWBALL -- (Benjamin'den aldığı destekle) Bir yel değirmeni yapacağız!

MOLLIE -- Yel değirmeni mi?

(Diğerleri anlamaya çalışır)

MURIEL -- Neden yapalım ki?

SNOWBALL -- Enerjisinden yararlanmak için. Yel değirmenini yapmayı başararsak, bu sayede işlerin çoğundan kurtulacağız. Eğer hesaplarım tutarsa haftanın yalnızca üç günü çalışmamız yeterli olacak. Geri kalan zamanınızı da kendinizi eğitmek, yetiştirmek veya keyfinizce davranmak için harcarız.

CLOVER -- Bu mükemmel bir fikir.

MURIEL -- Evet, öyle görünüyor.

NAPOLEON -- Söyledikleri size dahice gelebilir. Ama ben aynı fikirde değilim.

SNOWBALL -- Biraz zorlanacağız ama imkansız değil.

SQUEALER -- Nasıl olacak peki?

SNOWBALL -- Ben her şeyi düşündüm. Duvarları örmek için önce taşları toplamamız gerekecek. Sonra kanatlarını yapmak...

NAPOLEON -- (Öfkeli sözünü keser) Neden biraz daha gerçekçi oluyorsun!

SNOWBALL -- Bu bir hayal değil, Napoleon. Çiftlik evinde mükemmel bir kitap bulmuştum. Taşların nasıl dizileceğine kadar her türlü teknik bilgi var içinde. Bu işi başarabilecek durumdayız.

NAPOLEON -- Şu anda en acil ihtiyacımız yiyecek. Yel değirmeni ile zaman kaybedecek olursak hepimiz açlıktan ölüyoruz.

SNOWBALL -- Geleceği kurmak için bazı bedeller ödemek gerekir Napoleon!

NAPOLEON -- Gelecekmiş! Aç kaldıktan sonra bunun ne önemi var!

SNOWBALL -- Bunu nasıl söylersin?! Düşlediğimiz yeni düzen fikri ne olacak!

NAPOLEON -- Ben pratik olmaktan yanayım.

SNOWBALL -- Önerimi red ediyorsun o halde!

NAPOLEON -- Evet red ediyorum!

SNOWBALL -- Burada bir oy hakkın var Napoleon. Diğerlerinin de fikrini soralım.
(Diğerlerine) Söyleyin, hanginiz benden hanginiz Napoleon'dan
Yanasınız?
(Konusmakta tereddüt ederler)

SNOWBALL -- Boxer?

BOXER -- (Kafası karışmıştır) Düşünüyorum.

SNOWBALL -- Clover sence?

CLOVER -- Karar veremedim.
(Snowball Mollie'ye bakar)

MOLLIE -- Ben genellikle son konuşanın fikrinden yanayım ama...

SNOWBALL -- Muriel?

MURIEL -- (Bakışlarını kaçırır) Biraz karışık görünüyor.

SNOWBALL -- Benjamin sen ne diyorsun?

BENJAMIN -- Değişen bir şey olmayacak.Şimdi nasılsak gelecekte de öyle olacağız

SNOWBALL -- (Öfkeli) Böyle bir karardan hepiniz sorumlu olacaksınız.(Coşkuyula)
Çocuklarınızı düşünün. Onlara böyle ağır işler bırakmak ister misiniz?
Onurlu bir gelecek kurmak bizim elimizde. İyi düşünün. (Çıkar)

MURIEL -- Snowball'ı kızdırdık.

CLOVER -- Sence ne yapmalıyız Benjamin?

BENJAMIN -- Bana sormayın. Bu yaştan sonra düşünecek değilim. (Çıkar)

MOLLIE -- Off...Aklım karıştı.

CLOVER -- Hadi oylayalım bunu.

NAPOLEON -- Açlıktan kıvranmaya başladığınızda oylama şansınız olmayacak
ama.Ben pratik bir domuzum. Fazla konuşmayı sevmem.(Tehditkar)
Önümüzde yapılacak çok iş var.

BOXER -- Napoleon haklı, daha çok çalışıp daha bol beslenmeliyiz.

SQUEALER -- Hadi, herkes işinin başına.(Bağırır) Hadi!
(Boxer ve Clover dışında hepsi çıkarlar. Clover çalışmaya başlayan Boxer'i izlemeye başlar.)

CLOVER -- Boxer?

BOXER -- (İşi ile ilgilenmektedir) Ne var?

CLOVER -- Çok yoruluyorsun, biraz dinlen.
BOXER -- Çalışmak zorundayım.
CLOVER -- Hepimizden fazla çalışıyorsun.
BOXER -- Öyle gerekiyor.
CLOVER -- (işveli) Neden? Bunu yapmak zorunda değilsin.
BOXER -- Napolyon'u duydun, çalışmaktan başka çare yok. O her zaman haklıdır.
CLOVER -- Hep aynı şeyleri söyleyip duruyorsun. Napolyon haklıdır, daha fazla çalışmalıyım.
BOXER -- (Düşünceli) Aklıma başka bir şey gelmiyor.
CLOVER -- (işveli) Neden aklına başka bir şey gelmiyor?
BOXER -- (Clover'ın niyetini anlar, geçiştirmek ister gibi) Neden, neden... eskiden bu kadar çok soru sormazdın.
CLOVER -- (Boxer'a sarılır, ateşli bir tavırla) Gerek kalmazdı belki de. Kafamızı karıştıran başka şeyler yoktu belki de...
BOXER -- Kokun hiç değişmedi.
CLOVER -- Sana olan isteğim de.
BOXER -- Bunu duymak hoşuma gidiyor.
CLOVER -- O halde...
BOXER -- Eskisi kadar güçlü hissetmiyorum kendimi.
CLOVER -- Bence hala öylesin. (sahne kararır)

EK SAHNE

(Snowball elinde çizimlerle sahneye girer. Değirmenin yapımıyla ilgili etrafı araştırır. Hemen ardından Napolyon beslediği iki köpekde sahneye girer. Snowball hareketsiz kalır.)

SNOWBALL -- Bunlar da nereden çıktı?
NAPOLYON -- Doğru tahmin ettin Snowball. Bunlar benim büyüttüğüm o küçük köpek yavruları. Ama artık pek şirin oldukları söylenemez. Yakalayın! (Köpekler kaçmaya çalışan Snowball'u yakalarlar. Napolyon durumdan memnun, sinsice gülümser) Söylemiştim, fazla konuşmayı sevmem. Öldürün! (sahne kararır)

IV. Sahne

(Hayvanlar sakın sakın oturmaktadırlar. Bu sırada telaşla Muriel girer)

MURIEL -- Söylenenler doğruymuş, Snowball kaçmış...
CLOVER -- Kaçmış mı, nereye?
MURIEL -- Ait olduğu yere, insanların arasına kaçmış. Squaler öyle dedi.
BOXER -- Bundan emin misin?
MURIEL -- Napolyon hain ilan etti onu.
BOXER -- (Hayal kırıklığı içindedir.) O söylediyse haklıdır.
(Benjamin sırtında saman balyasıyla gelir, yükünü yere bırakır)
CLOVER -- Doğru mu Benjamin, Snowball kaçmış mı?

BENJAMIN -- Ortalıkta gözüküyor.
CLOVER -- Ne demek bu şimdi?
MURIEL -- Korktu ve kaçtı demek.
CLOVER -- Ama hain olamaz.
BOXER -- Korkaklıkla hainlik aynı şeydir.
BENJAMIN -- (Uzanırken) Hangi koşulda olduğuna bağlı...
(Boxer işine döner. Mollie gelir; neşeli olduğu bellidir.)
MOLLIE -- Herkese merhaba!
CLOVER -- Hayrola Mollie, uzun süredir seni bu kadar mutlu görmemiştim.
MOLLIE -- (İstese de mutluluğunu gizleyemez.) Bilmem, mutlu mu görünüyorum?
CLOVER -- (Sevecen Mollie'ye yönelir) Ben anlarım, gözlerinin içi parlıyor.
(Mases yerinde belirir.)
MASES -- Ben neden olduğunu iyi biliyorum.
MOLLIE -- (Henüz Mases'in niyetini anlamamıştır.) Kes sesini! Kimse masal dinlemek istemiyor!
(Boxer halatların düğümlerini son kez kontrol eder.)
MASES -- Masal değil ki gerçeğin ta kendisi.
MURIEL -- Neymiş gerçek, söyle de bilelim.
MASES -- (Bu anın tadını çıkartır) Onu gördüm!
MOLLIE -- (Telaşlanır) Ne gördün?! Neler saçmalıyorsun!
MASES -- Yan çiftlikle burayı ayıran sınırın tam yanında. Çalıların orada..
(Mollie'nin telaşı artar; diğerlerinin tepkisini anlamaya çalışarak...)
MOLLIE -- Yalan söylüyor. O bir yalancı! Bunu herkes biliyor!
MASES -- Neden telaşlandın Mollie? Henüz bir şey söylemiş değilim.
MURIEL -- Bırak ne söylemek istiyorsa söylesin.
MOLLIE -- (Çaresizliği artar.) Yo olmaz.
MASES -- Bay Pilkington Mollie'nin burnunu okşadı.
(Diğerleri şaşırır.)
CLOVER -- Doğru mu Mollie? Buna izin verdin mi?
MURIEL -- Bir insan seni okşadı ve sen buna ses çıkarmadın!
CLOVER -- Bunu nasıl yaparsın?!
BOXER -- Üstelik 'dört bacak dost, iki bacak düşman' ilkesini önce sen ezberlemiştin.
MOLLIE -- (Düştüğü durumdan kurtulmak için öfkeyle bağırır) Ne olmuş yani

ezberlediysem. Beni seven bir eli ısırmalı mıydım? Bunu mu öğrettiler! Onlar benim düşmanım değil! (Ağlamaklı) Neden anlamıyorsunuz? Buna ihtiyacım var. Beni süsleyecek, bana bakacak kimse kalmadı. Ben iyi bir koşum atıydım. Onlar da bunu farkındaydı.

CLOVER

-- Yalnızca kendini düşünüyorsun?

MOLLIE

-- Hayır. İnsana istediğini verirken karşılığını alırsın.

MURIEL

-- Nasıl?! Kör bir bıçakla seni katledip midelerine indirmeyi bekleyerek mi? Ama bu senin sorunun değil ha Mollie? (Üzgün) Clover haklı, yalnızca kendini düşünüyorsun.

MOLLIE

-- Ya siz? Bütün bunlar olurken benim ne düşündüğüm umrunuzda mıydı?

BENJAMIN

-- (Babacan bir tavırla ikna edici olmaya çalışır) Ortak bir yaşamdan söz ediyoruz Mollie. Artık kimsenin tek başına önemi yok.

MOLLIE

-- (Aynı isyankarlık içinde) Peki ne olacak şimdi? Düşmanla iş birliği yaptım diye beni de mi hain ilan edecekler?!

MASES

-- (Tahrik eder) Dikkat et de üzerindeki şekerlerle yakalamasınlar.

MOLLIE

-- (Bir an ne yapacağını bilemez. Beklenmedik bir şekilde üzerinde gizlediği şekerleri çıkarır.) Doğru. Şeker taşıyorum yanımda. İşte bakın! O çiftçi verdi bunları bana. (Ağlayarak yere çöker) Yaptığımdan utanmam gerek. Ama ben utanmıyorum. (Ağızına şekerleri hınçla doldururken...) Hepsi benim! Benim şekerlerim!

CLOVER

-- (Mollie'nin durumuna daha fazla dayanamaz; yanına çömelir. Onu sevgiyle kendine çeker) Gel buraya! (Mollie ağlamaya devam ederken kendini Clover'ın kollarına bırakır. Clover sevecen ve güven verici bir tavırla onu okşar) Biz düşman değiliz Mollie. Birbirimizden farklı olsak da sen, ben, hepimiz aynı kaderi paylaşıyoruz. Bize güvenmelisin.

(Napoleon yanında iki koruma köpeği ve Squealer'la birlikte girer. Herkes toparlanır.)

SQUEALER

-- Bazı kararları bildirmek için buradayız.

(Köpekler diğerleri üzerinde tehdit oluşturur)

BENJAMIN

-- Bakıyorum da köpekleri yanından hiç ayırmıyorsun.

NAPOLEON

-- Artık benim emrim altındalar.

BENJAMIN

-- Sana kuyruk sallıyorlar desene, diğerlerinin Bay Jones'a salladığı gibi...

NAPOLEON -- Doğru, yalnızca bana sadıktırlar ve yalnızca beni korumak için eğitildiler. Her şey bir hareketime bakar. (Köpekler hırçınlaşır. Squealer'a konuşması için işaret eder.) Devam et!

SQUEALER -- Bundan böyle çiftlik sorunları, Napoleon'un başkanlığında yürütülecek Domuzlar Komitesi tarafından, ele alınacak.

MURIEL -- Pazar toplantıları?

SQUEALER -- Kaldırdık, artık olmayacak. Pazar sabahları bayrak altında toplanacaksınız; biz size haftalık emirleri bildireceğiz.

CLOVER -- Toplantı yoksa, tartışma da yok.

NAPOLEON -- Tartışmayla zaman kaybedemeyiz. Pratik olmak zorundayız.

MURIEL -- Böyle konuşulmamıştı. Snowball herkesin düşüncesini söylemesinden yanaydı.

SQUEALER -- Hepiniz adına bizler karar verebiliriz. Hem böylesi çok daha yararlı inamn.

BOXER -- Üstelik bizler yanlış bir karar alabiliriz. Ne de olsa onlar bizden çok daha bilgili.

SQUEALER -- Bravo Boxer! Artık yanlış yapamayız. En küçük bir açığımızda düşman tepemize biner. Elde ettiğimiz her şeyi yeniden kaybederiz.

NAPOLEON -- Aranızda Bay Jones'un geri gelmesini isteyen var mı?
(Benjamin dışında herkes karşı çıkar.)

MURIEL -- Hayır asla, yanlış bir adım onu geri getirecekse, bunu istemem.

CLOVER -- Toplantılara da gerek yok.

BOXER -- Komite bizim adımıza tartışabilir.

MOLLIE -- (Onaylar) Hı hı...

MASES -- Bana kalırsa..

NAPOLEON -- (Bağırır) Sana fikrini soran olmadı! (Köpekler Mases'a doğru hücum eder. Mases siner. Napoleon sinsice güler. Bakışlarını Benjamin'e diker.) Benjamin? Sen ne düşünüyorsun?

BENJAMIN -- (Umursamaz) Her şey olacağına varır.

NAPOLEON -- Sizin için yaptığım iyilikleri görmezden geliyorsun. Bu da beni çok üzüyor yoldaş Benjamin.

SQUEALER -- Napoleon üzerine fazladan iş almakla büyük bir fedakarlık yapmıştır. Bunu hepimiz takdir etmeliyiz. Bizler için ağır ve yorucu bir sorumluluğun altına girdi. Bu görevi herkes üstlenemez.

NAPOLEON

-- Umarım hiç biriniz yönetimin eğlenceli bir iş olduğunu düşünmüyorsunuzdur. Aksine son derece sıkıcı , zaman alan bir uğraş. Sürekli akıl yürütmek gerekir.

BOXER

-- Napoleon haklı.

MOLLIE

-- Evet zor bir iş. Bizler bunu yapamayız.

CLOVER

-- Onun gibi birine ihtiyacımız var.

MURIEL

-- Ben de katılıyorum.

SQUEALER

-- Napoleon aramızda lider olmaya layık tek isimdir. Yaşasın liderimiz!

Yaşasın Napoleon!

(Benjamin izlemekle yetinir. Diğerleri coşkuyla Squealer'a katılır)

HEPSİ

-- Yaşasın Napoleon! ! Yaşasın Napoleon!

(Sahne Kararır)

EK SAHNE

(Napoleon elinde rolo halinde. eski, yıpranmış büyükçe bir saman kağıdı taşıyarak yanında iki köpeği ile girer. Arkasında Squealer vardır. Bayrağın olduğu yere yönelirler. Mases da yerinden onların yanına gider. Kûrsüye çıkar gibi törensel hareketlerde bulunur. Üzerinde bir takım çizimler olan kağıdı rulosundan açarak gösterir. Lokal ışık altındadır.)

NAPOLEON -- Toplantıda almış olduğumuz karar, çiftliğimize bir yeldeğirmeni yapılması yönündedir. Aslında bana ait olan bu fikir, Snowball tarafından alınmıştır. Sizi aklığa doğru sürükleyecek olan planlarını çizmek için gizli gizli çalıştığını biliyorduk. İşte burada çizili olanlar... Ne kadar anlaşılabilir ve ne kadar karışık öyle değil mi? Sizi asla gözemeyeceğiniz bu yöntemle oyalayacak ve kendi yapmak istediklerini yapmakta gecikmeyecekti. Artık o yok. (Kağıdı yere atar.) Planımı rahatça gerçekleştirmemizin zamanı. (Kağıdın üzerine işer.) Haydi yoldaşlar! Yeldeğirmeni için çalışmalısınız!

(Sahnenin diğer bölümünü aydınlanır. Boxer önde olmak üzere hayvanların halatlara asılarak bir şey çekmekte olduğunu görürüz. Olağanüstü bir çaba

ve zorlanma ile bu işi yapmakta oldukları anlaşılır. Squealer başlarında emir vermektedir. Köpekler bu çalışmayı her iki yandan kontrol altında tutarlar.)

V. SAHNE

(En fazla yükü çeken Boxer önde olmak üzere, Clover, Muriel, Benjamin ve Mollie halatlara asılarak var güçleriyle çalışmaktadır. Squealer bir yandan onlara talimat verir bir yandan daha fazla çalışmaları için kamçısını savurur.)

- SQUEALER -- Asılın! Kayaları uçurumdan yuvarladık mı, onları parçalamış olacağız. Taşa ihtiyacımız var! Asılın hadi!
- CLOVER -- Yel değirmeni yapılmayacak, öyle hatırlıyorum.
- MURIEL -- Evet üstelik en önce Napoleon karşı çıkmıştı.
- BOXER -- Hadi konuşmayı bırakın da yüklenin.
- MOLLIE -- Daha fazla dayanamayacağım.
- BOXER -- (Daha güçlü asılır) Olacak!
- SQUEALER -- Taşları üst üste dizerek kalın bir duvar öreceğiz. Hadi asılın, kanatlara sıra geldiğinde işin çoğu bitmiş olacak.
- MURIEL -- Bu iş bize göre değil.
- BOXER -- Açlık gücümü azalttı. Yoksa tek başıma bile yapabilirdim.
- CLOVER -- Bütün yükü sen çekiyorsun! Fazla zorlama kendini!
- MOLLIE -- (Benjamin'in kötüleştiğini farkederek.) Benjamin iyi misin?!
- (Benjamin yanıt vermez, elinden gelen son çabayı da gösterir)
- BOXER -- Dayan Benjamin! (Daha güçlü asılır.)
- SQUEALER -- Yaptığınız işle gurur duymalısınız. Diğer çiftlik hayvanları büyük değirmen taşlarını çevirmeye devam ederken, sizler keyfinizce dinleneceksiniz. Hadi asılın, daha iyi bir yaşam için!
- MOLLIE -- Bundan böyle yalnızca üç gün çalışacağız.
- SQUEALER -- Bunu başarılırsanız, her işin üstesinden gelirsiniz.
- MURIEL -- El birliği ile her şeyi yapmak mümkün.
- CLOVER -- Evet el birliği ile her şey mümkün.
- BOXER -- Başaracağız, dayanın! (Var gücüyle halata asılır. Sahne kararır.)

VI. SAHNE

(Ahır kapısına asılı olan emirler değiştirilmiştir. Clover ve Muriel onları okumaya çalışır.

Benjamin yerindedir.)

CLOVER --Şurada, dördüncü emirde ne yazıyor okur musun bana?

MURIEL -- (Okumaya çalışır] Şey yazıyor... Hayvanlar as-la ce.. ça... ça..

(Duraksar)

CLOVER -- Okusana.

MURIEL --Bu sözcüğü tanımıyorum.

CLOVER -- Haydi Muriel, sen yapabilirsin.

MURIEL -- (Çabalar) Çar-şşşaaaf, çarşaf...lı hah çarsaf yazıyor.

CLOVER -- Çarşaf mı?

MURIEL -- Evet tamam. (Yarı heceleyerek) Hayvanlar asla çarşafli yatakta yatmayacaklar.

CLOVER -- Hiç böyle bir şeyden söz edilmemişti. Yoksa ben mi yanılıyorum.

MURIEL -- Bilmem, ben de hatırlamıyorum.

(Boxer gixer. Kum dolu bir el arabasını çekmektedir.)

CLOVER -- Baksana Boxer, bu emirlerde bir tuhaflik var. Yeni şeyler eklenmiş sanki..

BOXER -- (Emirlere yakından bakmak için yanlarına gider) Ben bir değişiklik göremiyorum.

CLOVER -- Göremezsın tabii. Okumayı bilmiyorsun çünkü.

BOXER -- Sen biliyorsun sanki. (İşinin başına döner. Ahır kapısının oradaki teneke kovaları alır.) Derdiniz ne sizin, ne yapmaya çalışıyorsunuz?

CLOVER -- Bize nasıl öğretildiğini hatırlamaya çalışıyorum.

BENJAMIN -- Hatırlanacak ne var ki?

MURIEL -- Niye sürekli aynı şeyi söylüyorsun? Bu halin sinirimi bozmaya başladı artık!

BENJAMIN -- Benim kadar uzun yaşasaydın, ne demek istediğimi anlardın.

MURIEL -- Belki bir gün anlarım. İnsanların vahşetinden kurtulduğumuza göre, uzun yaşayacağım demektir.

BENJAMIN -- (Eskiye hatırlar gibidir; düşünceli) Olup bittten her şey bir öncekinin tekrarı sanki. Değişen hiç bir şey olmayacak. Ne bu gün ne de yarın.

(Molie telaşla girer.)

MOLLIE -- Mases'i gördünüz mü?

- BOXER -- (Kumları kovalara doldururken) Boşuna arama. Ne zaman iş olsa ortalıktan kaybolur.
- MOLLIE -- Ben gördüm, çiftlik evine giriyordu. (Tereddüte düşer) Ya da götürülüyordu.
- MURIEL -- Nasıl olur, oraya girmek yasaklanmıştı.
- MOLLIE -- Onlar giriyorlar işte. Napoleon, Squealer, diğer domuzlar hatta köpekler, hepsi orada yaşamaya başlamış. Üstelik yatakta uyuyorlarmış.
- BOXER -- Şu rahat yataklarda öyle mi?
- CLOVER -- Nasıl olur anlamıyorum. Orası kapatılmıştı. İnsana ait hiç bir şeye el sürülmeyecekti.
- MOLLIE -- Kurdelelerime bile izin vermemişlerdi. Bu haksızlık!
- SQUEALERS -- Ne dir halim? (Mollie'ye bakarak)
- (Mollie yakalanmış olmanın korkusuyla cevap veremez; siner. Boxer ilgiyi Mollie'den uzaklaştırmak için söze girer.)
- BOXER -- Duyduklarımız doğru mu?
- SQUEALERS -- Ne duyduunuz?
- BOXER -- Çiftlik evinde kalıyormuşsunuz?
- SQUEALERS -- Bu muydu sorun! (Aralarında dolaşır.) Bazı şeyleri size sormadan uyguladığımız doğru. Ama buna mecburuz. Koşum odasını komite toplantıları için kullanıyoruz. Çiftlik işlerinin idare edileceği sessiz, özel bölümlere ihtiyaç var. Buranın beyin takımı biz olduğumuza göre, o eve girip çıkmamızdan daha doğal ne olabilir. (Tepkilerini yoklar) Doğru mu?
- BOXER -- (Aralarında bakışır. İkna olmuş gibidirler) Doğru.
- SQUEALERS -- Üstelik Napoleon gibi büyük bir liderin ahırda yaşaması diğer çiftlikler üzerindeki saygınlığımızı da azaltacaktır.
- MURIEL -- Peki ya yatakta uyumanız?
- CLOVER -- Bunun yasaklandığını gayet iyi hatırlıyorum. Burada da yazıyor.
- SQUEALERS -- İlkelerimizden taviz verdiğimizizi düşünmeniz beni şaşırttı doğrusu. Burada kastedilen, çarşaftır, yoksa yatağın kendisi değil. Düşünün bir, üzerinde uyuduğumuz saman yığını da yatak değil mi?

(Clover ile Muriel durumu anlamaya çalışarak bakışır.)

SQUEALER -- Yasaklanan yalnızca, insan buluşunun bir ürünü.

BENJAMIN -- (İmalı) Her şeyin bir açıklaması var, nasılsa.

SQUEALER -- (Benjamin'e yönelir) Ne demek istedin Benjamin, daha açık söyle.

BENJAMIN -- Manevra diyelim Squealer. Yeterince açık oldu mu!

SQUEALER -- (Beklemediği bu söz karşısında bozulur; ancak belli etmez) Manevra ha! Manevra! Sevdim bu sözü...

BOXER -- Ben bir şey anlamadım.

SQUEALER -- Sen açıklamak ister misin!

BENJAMIN -- Açıklanacak bir şey yok.

SQUEALER -- (Bir süre gözlerini Benjamin'e diker. Rahat olmaya çalışarak diğerlerine) Manevra, kabiliyet isteyen bir yöntemdir arkadaşlar. Daha basit anlatayım, uçuruma doğru gittiğinizi fark ettiğinizde, yolunuzu ustaca çevirirsiniz ki düşmeyesiniz. Son dakika fark edilen tehlikelerde yaptığınız manevra hayat kurtarır.

MOLLIE -- Bunları bilmek zorunda mıyız?

SQUEALER -- Hayır Mollie, elbette değilsiniz. Sizden istenen yapmanız gerekenleri yapmak. (Benjamin'e döner) Ama Benjamin bu durumun bilincinde değil henüz. Çalışmasından hiç memnun değiliz.

(Napoleon ve iki köpeği girer.)

NAPOLEON -- Hala ikna olmadılar mı?!

SQUEALER -- Henüz onlarla ilgilenemedim. Burada çözmem gereken başka bir mesele var.

NAPOLEON -- (Ne olduğunu anlamaya çalışarak Squealer'a bakar.)

SQUEALER -- Benjamin başarılarımızdan mutlu olmuş gözüküyor.

BENJAMIN -- Ortalıkta mutlu olunacak bir şey göremiyorum.

NAPOLEON -- Öyle mi Benjamin, mutlu değil misin? (Bir an sessizlik) Sürekli düşünüyor gibisin. Dalgınsın. Neden hiç gülmüyorsun Benjamin?

BENJAMIN -- Gülmeyi gerektirecek bir şey yok.

SQUEALER -- Ama biz senin gülmeni istiyoruz, Benjamin. Hepimiz istiyoruz! Hadi gül! Bize mutlu olduğunu göster! (Benjamin üzerindeki baskıya dayanamaz; gülmeye çalışır)

NAPOLEON -- Devam et! Daha çok gülmeni istiyoruz. Hadi!

(Benjamin'in gülüşü ağlamaya dönüşür)

SQUEALER

-- Manevra yapmaya ne dersin Benjamin! (Benjamin'i yakın kısıp alır) Ama bunun için akıllı olmak gerekir. Ya da uslu uslu oturup söz dinlemek.

NAPOLEON

-- (Benjamin sessiz ağlamaya devam ederken sinir bozucu bir soğukkanlılıkla) Bundan böyle gül dedik mi güleceksin! (Benjamin olduğu yere çöker; diğerleri Benjamin'in haline üzölseler de bir şey yapmaya çalışmazlar. Napoleon köpeklerle işaret ederek çevik bir hamleyle ahırdan içeri girer. Ardında iki köpek onu takip eder.)

MOLLIE

-- (Napoleon'un arkasından, tedirgin) Ne yapacak?

SQUEALER

-- Yumurtalarını teslim etmeleri için tavuklarla konuşacak.

MURIEL

-- Yeterince yumurta var. Bunu neden istiyor?

SQUEALER

--Sizin için arkadaşlar. Gaz yağı, ip, köpek maması gibi üretilmeyen kimi maddelere ihtiyacımız var. Bunları satın alabilmemiz için bizim de bir şeyler satmamız gerekir.

(Bir anda ahırdan bağrıışmalar gelir. Bir arbede olduğu, boğuşma yaşandığı bellidir. Birbirine karışan sesler ve çığlıklar diğer hayvanları tedirgin eder. Ne yapacaklarını bilmeden bakışır. Ahır kapısı açılır; Napoleon büyük bir zafer kazanmanın memnunluğu içinde çıkarken hemen ardından köpekler yerlerini alır.)

NAPOLEON

--(Squealer'a)Yumurtaları toplat!

(Boxer hızla ahıra dalar. Clover ile Muriel karşılaşacakları manzaradan tedirgin Boxer'ın arkasından yönelir.)

BOXER

-- (Dehşetle kendini dışarı atar) Napoleon!

NAPOLEON

-- Ne oldu Boxer?!

BOXER

-- (Kaygılı) İçerisi tavuk ölüleriyle dolu! Her yer kan...!

NAPOLEON

-- Merak etme, ileride hepsi saygıyla anılacak.

BOXER

-- (Öfkeyle Napoleon'un üzerine yürür. Koruma köpekleri saldırıya hazır duruma geçer. Ancak Napoleon'dan bir işaret gelmez.) Bu iş benim canımı sıkımaya başladı.

NAPOLEON

-- Ne gibi?

BOXER

-- Böyle konuşulmamıştı! Kan yoktu! Bizden olan kimse öldürölmeyecekti! Emirlerde öyle yazıyor!

NAPOLEON

-- İşte senin asıl sorunun bu, neye karşı olduğunu bilmiyorsun tıpkı koruman gereken şeyi bilmediğin gibi. Oku ona Squealer!

SQUEALER -- (Squealer emirlerin yazılı olduğu yere gider.) Altıncı emir. Hayvanlar geçerli bir neden olmadan asla hayvanları öldürmeyecek.

NAPOLEON -- Gördünüz mü? Yapılmaması gereken hiç bir şey yapılmıyor. (İmalı, Boxer'a) Geçerli bir neden yaratmazsan.

(Napoleon köpekleriyle çıkar.)

SQUEALER -- Napoleon'u duydunuz. Tartışmayla vakit kaybedemeyiz. Paraya ihtiyacımız var. Herkes elinden geleni yapacak. Ürettiğimizi satacağız.

MURIEL -- Ürettiğimizi paylaşacağımız konuşulmuştu.

SQUEALER -- Kanıtla! Buna dair yazılı bir belge olduğunu sanmıyorum.

MURIEL -- (Tereddütlü) İyi ama toplantı yaptığımız...

SQUEALER -- (Sözünü keser) Kanıt yoksa, iddia da yoktur. Bunu bilmen gerekir. (diğerleri üzerindeki etkiyi artırmak amacıyla ikna edici olmaya çalışır) Hiç bir şey sandığınız kadar kolay değil. Daha iyi bir gelecek kurabilmek için uğraşıyoruz. Tam bir gelişme sağlayabilmemiz için diğer çiftlik sahipleriyle ticari ilişkilerimizi güçlendirmek zorundayız. Karar verildi.

MURIEL -- Öyleyse neden insan düşmanımız olsun?

BOXER -- Doğru, düşman düşmandır.

CLOVER -- Onlarla bir ilişkimiz olamaz.

SQUEALER -- Hiç birimiz insanla doğrudan alış verişe girecek değiliz. Bir avukat bu konuda bize aracılık yapacak. Bay Whymper işi gönüllü olarak üstlendi. Bağlantıyı kuracak olan da Napoleon. Buna tam bir ilişki denemez, öyle değil mi?

CLOVER -- Evet, öyle görünüyor.

(Uzaktan, bir bisikletin zil sesi duyulur.)

MOLLIE -- (Elinde olmadan memnuniyet ifadesi gösterir) Bisiklet! (Görebilmek için yönelir.) Bir bisikletli geliyor.

SQUEALER -- Bay Whymper görevini yapmaya geldi. (Squealer dışarı yönelirken) Herkes kendi işiyle ilgilensin. (Çıkar)

MOLLIE -- Çok merak ediyorum. Biz de gidip bakalım mı?

CLOVER -- Delirdin mi sen! Duymadın mı Squealer'ı?

MURIEL -- (İlgisi çiftlik evine yönelir) Doğrusu ne konuştuklarını ben de merak ediyorum.

MOLLIE -- (Yalağın yanına gider. Saçlarını tarar gibi suyla yıkar.) Mases birazdan gelip yetiştirir.

BOXER -- (Tırmığı alır. Durgundur.) Ahırını temizlesem iyi olur. (Ahır kapısından girerken Benjamin'le göz göze gelir. Benjamin bakışını Boxer'dan kaçırır. Diğerlerine..) Siz de yardım edin.

MOLLIE -- Bunu yapabileceğimi sanmıyorum.

BOXER -- Kraliyet-atı edalarından vazgeç. Ahırın temizlenmesi gerek.

CLOVER -- (Anlayışla) Hadi Boxer, bunun için ona ihtiyacımız yok. (Ahıra yönelir.)

BOXER -- Vazgeç artık şunu korumaktan!

BENJAMIN -- (Oldukça üzgün, yaşanan olayın etkisinde...) Bugüne kadar hiç bir hayvan hiç bir hayvanı katletmemişti.

(Sahne kararır.)

VII. SAHNE

(Boxer, Clover, Muriel, Benjamin ve Mollie sahnededir.)

CLOVER -- Sen bir kahramansın Boxer.

MURIEL -- Değirmen senin sayende bitecek.

MOLLIE -- O koskoca kayayı nasıl yuvarladın hala aklım almıyor.

BOXER -- El birliği ile başardık.

MURIEL -- Orada olmalıydın Benjamin... O anı görmeliydin.

BENJAMIN -- Bu işler için oldukça yaşlıyım.

CLOVER -- (Heyecanla anlatır.) Ötümümüzde dev gibi bir kaya. Yerinden kıpırdaması imkansız gözüküyor. Napoleon bağılıyor: "Hadi, başarmalısınız!" Boxer kayaya yükleniyor. Bizler de... sonra diğerleri de katılıyor. Var gücümüzle zorluyoruz. Kaya bir parça hareketleniyor. Boxer yükleniyor. "Hadi hadi diyor Napoleon, sizi bekleyen güzel günleri düşünün." Boxer daha da yükleniyor. (Clover Boxer'ın omuzlarına atlar.) En güçsüz olanlarımız bile destek veriyor. Hepimiz başarmayı istiyoruz. (Boxer sırtında Clover'la sanki o anı yaşıyormuş gibi devinir) Kaya ilerliyor. Bir parça... bir parça daha... Bir an Boxer duraksıyor. Gücünün kalmadığını düşünüyorum. Derin bir nefes alıyor ve kasları patlayacak kadar gücünü toplayıp son bir kez kayaya yükleniyor. "Gayret Boxer. Olacak!" ve o an kaya uçuşuma doğru ağır ağır hareketleniyor. İlerliyor, ilerliyor. Sonunda... Aşağıya... Güüm!!! (Boxer Clover'ı da yıkarak kendini yere bırakır. Boxer'ın yorgun

olduğu anlaşılır. Clover oyunun havasından kendini çıkar; ayağa kalkar.)

MURIEL --Öyle bir parçalandı ki, bütün değirmenin inşaatına yetecek kadar taş çıktı.

CLOVER --(İlgisi yerden kalkmayan Boxer'a kayar.) Oyun bitti. Kalk artık! (Boxer'ın iyi olmadığını fark eder.) Neyin var, kalksana!

BOXER -- Rahat bırak, böyle iyi.

CLOVER -- Sana bir şey oldu? Söyle, neyin var?

MURIEL -- Boxer?!

(Boxer onlara bir şey belli etmemek için var gücünü toplayıp kalkar.)

BOXER -- İyiyim ben. Hem neyim olabilir ki?! (Yalağa yürür.). Hele şu değirmen bitsin. (Kafasını suya sokar. Bir süre öyle kahr. Çıkartır.) Daha az çalışıp daha çok yiyeceğiz. (Başını suya sokup çıkartır.) Daha mutlu olacağız! (Sularından silkinir)

BENJAMIN -- Hıh gelecek güzel günler için öyle mi! Değirmenmiş! Durmadan daha fazlasını istiyorsunuz. İsteyeceksiniz de... Sonu gelmeyecek... Tanrı bana sinekleri kovalamam için bir kuyruk vermiş. Sinek derdi olmasaydı, kuyruksuz kalmaya da razı olurdum.

CLOVER -- (Kızgın) Sen hiç bir şeyden etkilenmez misin Benjamin?

BENJAMIN -- Umut Clover, inanç... Kulağa hoş geliyor değil mi! Bende bu ikisi de yok, anlıyor musun!

CLOVER -- Hayır, anlamıyorum.

BENJAMIN -- Bunun için benim kadar uzun yaşamam gerek.

SQUEALER -- (Girer.) Napoleon yel değirmeni yapımında gösterdiğiniz üstün başarıdan dolayı hepinizi kutluyor. Yaşasın Hayvan Çiftliği!

HEPSİ -- Yaşasın Hayvan Çiftliği!

(Squealer bu coşkunun dışında kalan Benjamin'e yönelir.)

SQUEALER -- Bakıyorum, her zamanki gibi yerindesin Benjamin. Napoleon seni görmek istiyor.

BENJAMIN -- Ne yapacak beni?

SQUEALER -- Konuşacakları var. Yeterince çalışmadığını düşünüyor.

BOXER -- İçimizde en yaşlımız o.

SQUEALER -- Bu bir mazeret olamaz.

BENJAMIN -- (Kalkar) Gidelim.

(Squealer ve Benjamin çıkar.)

MOLLIE -- (Endişeli) Ona ne yapacak?

BOXER -- Konuşacakmış.

CLOVER -- Aklıma kötü şeyler geliyor.

(Muriel ani bir hareketle ilkelerin yazılı olduğu yere gider. Okumaya çalışır.)

MURIEL -- Hayvanlar geçerli bir neden olmadan asla hayvanları öldürmeyecek. Burada 'geçerli bir neden olmadan' sözü yazılı değildi. Öyle hatırlıyorum.

MOLLIE -- Squealer bize okumuştü ama...

MURIEL -- Snowball'un gösterdiği ilke tam olarak bu değildi.

CLOVER -- Hayır, hayır sanırım böyleydi.

MURIEL -- Yanlış hatırlıyor olabilirsin, iyi düşün.

CLOVER -- Boxer?

BOXER -- Ben hatırlamıyorum.

MURIEL -- Ben eminim. Kesinlikle böyle değildi.

CLOVER -- Nasıl bu kadar emin olabilirsin?

MURIEL -- Çünkü sizlerden çok daha iyi bir hafızam var.

CLOVER -- Keçi inadin tutmuş olmasın.

MURIEL -- (Yılgın) Snowball olsaydı, böyle olmazdı.

(Herkesin ilgisi uzaktan duyulan çan sesine yönelir. Bir an sessizlik olur.)

CLOVER -- Nedense bu ses bana huzur veriyor.

MOLLIE -- Değişmeyen tek şey bu çan sesleri..

(Benjamin'in çığlığı duyulur. Herkes donup kalır.)

BOXER -- (Kaygılı) Neydi bu?

(Tedirgindirler.)

MURIEL -- Benjamin'in sesi!!

(Sahne kararır.)

VIII. SAHNE

(Gece. Benjamin uyuklamaktadır. Bir yandan kesik kesik öksürür. Mollie ahırdan çıkar. Etrafta birilerinin olup olmadığını kolaçan eder; Benjamin'i fark etmez; uzaklaşacakken Benjamin seslenir.)

BENJAMIN -- Mollie?

MOLLIE -- (Durur; yakalanmış olmanın hayal kırıklığı ile..) Burada mıydın Benjamin?

BENJAMIN -- İçeride nefes alamıyorum.

MOLLIE -- (Benjamin'in yanına gider; söylemekte güçlük çeker. Mahcup bir tavırla) Gidiyorum Benjamin.

BENJAMIN -- Nereye? (Öksürür.)

MOLLIE -- Bilmem. Fark eder mi?

BENJAMIN -- Seni anlıyorum.

MOLLIE -- (Beklemediği bu destek karşısında şaşırır.) Bunu duyduğuma sevindim.

BENJAMIN -- Hak veriyorum demedim. Anlıyorum dedim.

MOLLIE -- Ben hiç bir zaman onlar gibi düşünemedim. Onların inandıkları şeye bağlanamadım. Mutlu olmak istiyorum Benjamin. Buna hakkım var öyle değil mi?

BENJAMIN -- (Buruk gülümser.) Buna hepimizin hakkı var Mollie. (Mollie'nin saçını okşar.) Her şey düşündüğümüzden çok daha başka olabilirdi. Eğer...

MOLLIE -- Eğer..?

BENJAMIN -- Bütün gece uyumadım sayılır. Yeniden hatırlayabilmek için hafızamı zorlayıp durdum.

MOLLIE -- Hatırlamaya çalıştığın ne?

BENJAMIN -- Bir şarkı.. Bir zamanlar yasaklanan bir şarkı vardı. Hepimizin söylediği; yürekten inandığı... Sonraki kuşaklar bu şarkıyı söylemez oldu. Zamanla unutuldu. Daha doğrusu unutturdular. Yasak ettiler söylemeyi.

MOLLIE -- Yasak edilmiş işte.. Neden hatırlamaya çalışıyorsun?

BENJAMIN -- Zamanı geldiği için belki...

MOLLIE -- (Umutlu) Söylesene biraz. Nasıldı?

BENJAMIN -- Onları da uyandır. Herkesin duymasını istiyorum.

MOLLIE -- Bunu yapamam Benjamin. Benim gitmem...

BENJAMIN -- (Sözünü keser.) Biraz daha kalabilirsin, öyle değil mi? Sonra ne

istersen yap.

(Mollie çaresiz, kalkar; ahırın kapısına yönelir. Açık kapıdan seslenir.)

MOLLIE --Kalkın, Benjamin'in söyleyecekleri var. Uyanın!

BENJAMIN -- (O günü yaşar gibi umutlu, kendi kendine...) İsyanın ne zaman geleceği bilinmez; belki bir hafta, belki yüz yıl sonra.. Ama şu ayağımın altındaki samanı gördüğüm kadar açık görebiliyorum ileriye... Böyle demişti o gün. Hepimizi bir ahırın içine toplayıp olabilecekleri anlattı, büyük Major... Domuzların en yaşlısı... Hafızam bulansa da hatırlayabiliyorum o günü.

MOLLIE -- (Benjamin'in söylediklerine dikkat kesilmiştir. Bir anda durumdan sıyrılır.) Haydi toplanın! Kalkın!

(Ahırdan çıkmaya başlayan hayvanlar söylenir.)

CLOVER -- Neden uyandırdın bizi?

MURIEL -- Rahat rahat dinlenemeyecek miyiz hiç!

(Benjamin'in konuşması üzerine ne olduğunu anlamaya çalışarak ona yönelirler.)

BENJAMIN -- Biz Hayvanlar/ Tüm ülkelerde yaşayanlar/ Toprağın, denizin, göğün çocukları, dinleyin bu bir müjde/ Bizimle ya da bizden sonra er geç bir gün gelecek isyan/ Zalim insan devrilecek/ Yeşil çayırlarımıza, bereketli topraklarımıza hayvan ayağı basacak yalnızca...

BOXER -- Nedir bu Benjamin?

BENJAMIN -- Eskilerde söylenmiş bir şarkı. Güzel bir düşün şarkısı... Hepimiz ezberlemiştik sözlerini... Onu hatırladım. Size de öğretirim. Başarabilirsiniz. Bugüne kadar neler yapacağımızı gösterdiniz. (Etkisini güçlendirmek için coşkulu) Dinleyin yarının nal sesleri geliyor/ Sizi esir eden her şeyi atın/ sırtınızdaki eğeri/ fırlatın gemlerizi/ Sizi tekmeleyen mahmuzlu çizmeler altında ezilmeyin/ Sökün atın zincirlerinizi/ Hep birlik olun/ Özgürlük günü gelinceye dek/ O gün elbet gelecek!

CLOVER -- İçimde değişik bir his uyandı.

MURIEL -- Nasıl hatırladın bu şarkıyı?

BENJAMIN -- (Öksürür; yorgun düşmüştür; iyi olmadığı anlaşılır.) Bizler uzun yaşarız; her şeyi hatırlayacak kadar. Ama artık fazla zamanım kalmadı sanırım.

BOXER -- Böyle söyleme. Değirmen bittiğinde en çok sen dinleneceksin.
MURIEL -- Ne demişti Snowball.
BOXER -- O bir hain. Adını ağzına alma. Gizlice çiftliğe girip bize zarar veriyor. Mısırlarımızı, sütümüzü çalıyor. Meyva ağaçlarımızın kabuklarını kemiriyormuş. Gelen paraları yürüten de oymuş. Su kanalını da onun tıkadığı söyleniyor.
MURIEL -- Gözümüzle görmüş değiliz.
BOXER -- Açıkla o zaman. Nasıl oluyor bütün bunlar?
BENJAMIN -- Her şey sandığımızdan da basit Boxer. Tıpkı bizim hayatımız gibi. Karışık olan hiç bir şey yok.
CLOVER -- Belki her şeyi en başından düşünmeliyiz. (Dalgın) Ta başından...
BENJAMIN -- Bunun için az zamanımız var; iş işten geçmeden birlik olmalıyız. En azından siz başarmalısınız. Bu şarkıyı öğrenin, diğerlerine öğretin, sonra diğer çiftlikteki kardeşlerinizin de öğrenmesi için çalışın. Yarın sizin olacak!

(Bu sırada elinde kamçısıyla Napoleon, koruma köpekleri ve Squealer gelir. Napoleon ortamı hissetmeye çalışır. Gergin bir hava hakimdir.)

NAPOLEON -- Ne işiniz var bu saatte ayakta? Neden dinlenmiyorsunuz?! (Benjamin'e yönelir) Ya sen Benjamin? Yeterince yorgun olmalısın, yazık değil mi?! Üstelik konuşup anlaştığımızı sanıyordum.
BENJAMIN -- Benim kimseyle anlaşamayacak kadar huysuz olduğumu herkes bilir.
NAPOLEON -- Doğru. O kadar huysuzsun ki bir türlü mutlu olmayı beceremiyorsun.
BENJAMIN -- Ortalıkta mutlu olunacak bir şey göremiyorum.
NAPOLEON -- Sana göre... Ama diğerleri öyle düşünmüyor. Herkes Bay Jones'un gitmesinden memnun, öyle değil mi?
CLOVER -- (İsteksizce ama inanarak söyler) En azından kendimiz için yoruluyoruz.
BOXER -- Eskiden olduğu gibi yine açız ama bunun bir önemi yok. Daha fazla çalışmalıyız.
SQUEALER -- Bravo Boxer. Belki tahıl yerine patates yemek zorunda kalıyorsunuz ancak inanın bu bir fedakarlık dönemi. Sonra karşılığını fazlasıyla alacaksınız.
NAPOLEON -- Hak edenler tabii.

(Napoleon Benjamin'i yakalamaları için köpeklere işaret verir. Benjamin'i yakalayan köpekler onu halatlarla bağlar.)

NAPOLEON -- Ben pratik bir domuzum, fazla konuşmayı sevmem.

(Köpekler Benjamin'i yukarı doğru çekerken Clover, Boxer ve Muriel müdahale etmek ister; Squaeler önlerini keser.)

SQUEALER -- Sakin olun arkadaşlar. Bu bir taktik meselesi. Yoldaş Benjamin'in biraz akli karışmış.

(Benjamin'in kendisine uygulanan işkenceden canı yandığı bellidir. Aasılı olduğu halde tüm bedeni iplerle gerilerek çekilir. Napoleon Benjamin'in etrafında dolanır. Boxer Benjamin'e yönelecekken Clover onu tutar.)

CLOVER -- Bekle Boxer!

(Napoleon kamçısını şaklatır. Boxer geriler; Muriel telaşlıdır; Mollie bir kenara siner.

NAPOLEON -- Dikkatli olmalıydın Benjamin. Köpeklerim seni izliyor. Snowball'la iş birliği yapmışsın. (Kamçısını şaklatır) Doğru mu bu! Bize ihanet mi ettin?! (Benjamin yanıt vermez.)

SQUEALER -- Gizlice ona çiftlik kapılarını açıyormuşsun. Ahıra girmesini sağlayıp sütleri çalmasına göz yumuyormuşsun.

(Benjamin yanıt vermez. Napoleon kamçıyı Benjamin'e vurur.)

NAPOLEON -- Konuş! İtiraf edersen, affedileceksin! (İşkencenin dozu artırılır. Benjamin acı çekmektedir. Ancak yanıt vermez. Napoleon'un öfkesi büyür; onu kamçılar.) Söyle haydi! Meyva fidanlarını kimin kemirdiğini söyle. Elmaları kimin yok ettiğini.. Daha ne tür planları var bu hainin, söyle! (Durmadan kamçılama devam eder.) Hadi konuş! Konuşsana!

(Boxer'un huzursuzluğu artar. Deminden beri kendini zor tutan Boxer beklenmedik bir çeviklikle köpeklerin üzerine hücum eder.)

CLOVER

-- Boxer dur!

(Boxer ile köpekler arasında arbede yaşanır. Boxer kontrolsüz bir güç gösterisiyle iki köpeği de savurur. Benjamin'i bağlı olduğu halatlarından kurtarır. Napoleon ve Squealer müdahale etmeden onu izler. Köpekler Boxer'a hamle yapmak üzere yeniden harekete geçer; Napoleon işaretiyle onları durdurur.)

NAPOLEON

-- Bırakın! (Köpekler söyleneni yapar. Ancak sakinleşmemişlerdir. Hala öfkeyle solumakta olan Boxer'a...) Gücünü başka yerlerde kullanmalısın. Boxer! Daha çok çalışmalısın. (Gitmeye yönelir; köpekler ve Squealer arkasından ilerler. Napoleon bir an durur; son kez kamçısını tehditkar bir edayla şaklatır.) Hepiniz! Hepiniz çalışacaksınız! (Çıkarlar. Benjamin asılı olduğu yerde hareketsizdir. Müzik. Sahne kararır.)

IX. SAHNE

(Sahne aydınlandığında kilise çanlarının sesi duyulur. Mases yerindedir. Benjamin ağır hareketlerle ahırın önünü süpürmektedir.)

MASES

-- Çanları duyuyor musun Benjamin? Ne kadar güçlü vuruyor. Eskisinden de güçlü.

(Benjamin onı aldırış etmeden, işini sürdürür. Çan sesleri kesilir.)

MASES

-- Keşke Şeker Dağ Masalına inanabilseydin, o zaman senin için her şey daha kolay olurdu.

(Coşkulu sesler duyulur. Boxer nefes nefese girer.)

BOXER

-- Değirmen bitti!

(Benjamin telaşsız işine devam eder. Boxer yalağın yanına gider. Mases alkışlar.)

MASES

-- Takdire değer bir çabanız var doğrusu.

BOXER

-- (Bir yandan yıkanır.) Duymadın mı Benjamin? Değirmen bitti.

(Diğerleri girer. Coşkuludurlar.)

CLOVER

-- Bunu başardığınıza inanamıyorum.

MOLLIE

-- Çiftlik evi kadar güzel oldu.

MURIEL

-- Bu kadar yüksek olabileceğini tahmin etmezdim.

MOLLIE -- Göge uzanacak neredeyse...
BOXER -- Bundan sonra aç kalmak yok. Karnımız hep doyacak.
CLOVER -- Daha az çalışacağız.
MOLLIE -- Dinlenebileceğimiz günler geldi nihayet.
MURIEL -- Benjamin buna sevinmelisin. Çalışmadığın için artık kimse seni rahatsız etmeyecek.

CLOVER -- Napoleon nerede? Haberi çoktan almış olması gerekir.
MASES -- Domuzlar Komitesi çiftlik evine kapandı. Önemli bir toplantı yapıyorlar.
MURIEL -- Şu anda değirmenden daha önemli ne olabilir ki?
MASES -- Diğer çiftliklerle olan ilişkiler gözden geçiriliyor.
CLOVER -- Eminim bizi kıskanıyorlardır.
MURIEL -- İnsan olmadan bir çiftliğin nasıl yürüdüğünü merak ediyorlar, kuşkusuz.
BOXER -- Domuzların neden buraya uğramadığını anlayabiliyorum. İğrenç kokuyor bu havuz.

(Napoleon başında hasır bir şapka ile yüksekte bir yerde görünür. Yanında koruma köpekleri vardır. İnsana olan benzerliği artmıştır. Squealer girer.)

NAPOLEON -- Kutlarım, değirmeni bitirmişsiniz.

BOXER -- Bitirdik Napoleon. Başardık!

NAPOLEON -- Eksiksiz öyle mi?

CLOVER -- Neden gidip bakmıyoruz.

NAPOLEON -- Doğrusu beklediğimden de iyi iş çıkarttınız.

SQUEALER -- En önemlisi bunu hiç bir yardım almadan başarmış olmamız. Kendi kendimize yetiyoruz demektir. Bunu önderimiz Napoleon'a borçluyuz. Yaşasın Napoleon!

HEPSİ -- Yaşasın Napoleon!

NAPOLEON -- (Menmün) Bunu kutlamalıyız. Ama önce değirmeni görelirn!

(Napoleon köpekler önden çıkar. Squealer, Mases, Clover, Mollie ve Murriel arkasından takip eder. Boxer geride kalır; sessizce yerine oturmakta olan Benjamin'e bakar)

BOXER -- Sen gelmiyor musun?

BENJAMIN -- Beni ilgilendirmiyor.

BOXER -- Bize birlik olmamız gerektiğini söylemiştin. İnandırmaya çalıştığın şey neydi Benjamin?

BENJAMIN -- İnançlı olmak yetmiyormuş. Neye inanmamız gerektiğine de karar vermemiz gerek. Oysa... Boş ver.

BOXER -- (Gidecekken vaz geçer) Benjamin? Snowball'a kapıyı açan sen miydin? Bunu yaptın mı gerçekten?

BENJAMIN -- Görmediklerinizle değil, gördüklerinize kafa yorun. (Benjamin kesik kesik öksürür; Boxer son bir kez Benjamin'e bakar; hızla çıkar.)

10. SAHNE

(Gece. Muriel yerde oturmuş, üzerindeki pireleri temizlemektedir Benjamin her zamanki yerindedir. Boxer hızla ahırın kapısını açarak çıkar. Muriel korkuyla sıçrar.)

MURIEL --Biraz yavaş olsana, korkuttun beni.

BOXER -- Uyanık olmamız söylendi. Tetikte olmalıymışız. (Dikkati Benjamin'e kayar.)

MURIEL -- Bütün gece öylece yattı.

BOXER -- Diğer çiftliklerin gözü üzerimizdeymiş. Her an insanların saldırısına uğrayabiliriz diyor Napoleon. Savaşa hazırkl olmalıyız.

MURIEL -- Buna gerek kalmaz umarım. Hepimiz eski gücümüzden çok şey kaybettik. Yeterince beslenemiyoruz.

BOXER -- Yakında her şey değişecek. Daha çok çalışalım, yeter. (Dışarıya yönelir.)

MLTRIEL -- Nereye?

BOXER -- Taş ocağına gidiyorum. Yeni taşların kırılması gerek.

MURIEL --Yeterince taşımız var sanıyordum.

BOXER -- Genç domuzlar için yeni ders odaları yapılacak.

MURIEL -- Bu işte çok çabuk ilerliyorlar.

BOXER -- Bu işler bitsin ben de bütün zamanımı harfleri ezberlemeye vereceğim. (İlkeleri işaretler) O zaman burada yazılı olanları rahatlıkla okuyabilirim.

MURIEL -- Bu neyi değiştirecek? Okuyabiliyor olman?

BOXER -- (Yanıtlayamaz. Bir an ilkelere bakar. Hızla çıkarken) Çalışmam gerek.
(Muriel yılgın, olduğu yere yayılır; gökyüzünü seyrederek. Clover girer.)

CLOVER -- (Kaygılı) Hiç bir yerde bulamadım.

MURIEL -- Genç bir at o. Biraz gönül eğlendiriyor olmalı.

CLOVER -- Molie ha! Eğer onu tanyorsam çiftlikteki hiç bir ata kuyruk sallamayacağına garanti ederim. Ne yapıyorsun sen?

MURIEL -- Seyrediyorum.

CLOVER -- (Anlarn yeremez.) Gökyüzünü mü?

MURIEL -- Evet.

CLOVER -- (Yanına oturur. Bir süre sessizlik) Ne görüyorsun?

MURIEL -- Senin gördüğünü. Derin bir karanlık.

CLOVER -- Muriel, az önce Molie'yi ararken ta yüksek tepenin oraya kadar gitmişim. Şöyle bir aşağıya baktığımda ne düşündüm biliyor musun? Bütün bu gördüğüm yerler bizim kendi malımız. Ana yola kadar uzanan çayır, ot tarlası, koruluk, sürülmüş tarlalar...

MURIEL -- Ee?

CLOVER -- Yeniden hatırladım. Bu toprakları nasıl kazandığımızı?

MURIEL -- Zaten bize ait olan bir şeyi geri kazanmanın gurur duyulacak bir yanı yok.

CLOVER -- Ama bir fark var. Squealer'ın dediği gibi. Eskiden esaret vardı, şimdi ise özgürlük.

MURIEL -- (Doğruluk.) Ya şimdi olup eskiden olmayan şeylere ne demeli? Etrafımızda ağzı kanlı, saldırgan köpekler dolaşıyor.

CLOVER -- (Kalkar) Hayat şartları eskisinden daha onurlu, hiç olmazsa. Ne olursa olsun. İlkelere ve Napoleon'a sadık kalacağım. Bunu hepimiz yapmalıyız.

MURIEL -- Neden bu kadar huzursuzlandın?

CLOVER -- (daha fazla içinde tutamaz.) Onu gördüm Muriel. Bay Pilkington'un çiftliğinde. Parlak kurdelelerinden tanıdım. Saçları taranmıştı. Üzerine işlemeli süslü bir kumaş atılmıştı. Çiftliğin en görkemli arabalarından birini çekiyordu: Yüzünü tam olarak seçemedim. At gözlüğü takmışlar. Ama yürüyüşünü iyi tanırım onun. Mağrur ve şımarık.

MURIEL -- Sonunda istediği şeye kavuştu demek.

CLOVER -- Kendini daha iyi hissediyor olmalı.

(Benjamin kesik kesik öksürür. Diğer tarafa dönerek yatmaya devam eder. Mases her zamanki yerine gelir.)

MASES -- (İçkilidir.) İyi akşamlar sevgili hanımlar!

(Mases dengesini koruyamaz ; samanların üzerine düşer. Muriel ve Clover yanına koşar. Ne olduğunu anlamaya çalışırlar.)

CLOVER -- Mases ne oldu?

MURIEL -- (İğrenerek)) Tıpkı Bay Jones gibi kokuyor. (Koklarlar.)

CLOVER -- Evet. İçki içmiş ...

MURIEL -- Bu kadarı da fazla. (Kararlı) Hayvanlar asla içki içmeyecekti hani?

MASES -- (Sayıklar gibi..) Şeker Dağ'da bir pekmez gölü var. Şeker Dağ'da herkes mutlu yaşar.

MURIEL -- Şunun haline bak.

MASES -- (Doğrulur) Beni fazla küçümsüyorsun Muriel kardes. (Tekrar kendini samanların üzerine bırakır. Clover Mases'm başından ayrılarak, ilkelere bakar.)

MURIEL -- Boşuna bakma, öyle yazdığına eminim.

CLOVER -- Yanlış hatırlıyor olmayalım.

MURIEL -- Ben doğru hatırlıyorum.

MASES -- (Uzandığı yerden) Artık size bol bol masal anlatabilirmişim. Buna izin verdiler.

(Clover ve Muriel ona aldırış etmezler.)

MURIEL -- Çiftlik evinde içki içildiği doğruymuş.

CLOVER -- Gözümüzle görmedik.

MURIEL -- (Mases'ı işaretler) İşte kanıtı.

CLOVER -- Belki Benjamin hatırlar. (Yanına gider; özenli uyandırmaya çalışır)
Benjamin, Benjamin kalk, n'olur.

(Benjamin tepki vermez; öksürür.)

MURIEL -- Rahat bırak onu.

CLOVER -- Beni duyduğunu biliyorum. Hadi n'olur, bir şeyler söyle.

MURIEL -- (Bağırır) Rahat bırak onu dedim!

CLOVER -- (İsyankar) Neden konuşmuyor bizimle?

MURIEL -- Eminim ortalıkta konuşmaya değer bir şey olmadığını düşünüyordur.

CLOVER -- (Son kez Benjamin'e bakar; başından ayrılır. Ani bir kararla ahıra yönelir.) Boxer'ı uyandıracam.

MURIEL -- Boxer yok.

CLOVER -- (Endişeli) Nerede?

MURIEL -- Taş ocağına gitti.

CLOVER -- Bu saatte ha? Uyku dışında her anını çalışmakla geçiriyor.

MURIEL -- Ona göre, yapılacak daha iyi bir şey yok.

(Dışarıdan büyük bir gürültü gelir; ikisi de dikkat kesilir.)

MURIEL -- Neydi bu ses?

CLOVER -- Sanki taşlar... (Bir an aklına gelir; telaşla) Boxer!

(Müzik. Sahne kararır.)

XI. SAHNE

(Napoleon, iki köpeği ve Squealer gelir. Napoleon giderek insana benzemektedir. Mases yerindedir. Napoleon bayrağın bulunduğu yükseltiye çıkar. Squealer açık kapıdan ahırın içine seslenir.)

SQUEALER -- Liderimiz Napoleon, sizlerle acil olarak görüşmek istiyor. Toplanın!

(Muriel, Clover, Benjamin ahırdan çıkar; bayrağın altına gelirler.)

SQUEALER -- Boxer nerede?

CLOVER -- Durumu kötü. Kıpırdamıyor.

NAPOLEON -- Söyleyeceklerimin onun da duymasını istiyorum. (Köpeklerle işaret eder) Buraya getirin! (Köpekler ahıra girer.) Yazık, başına talihsiz bir kaza geldi. Oysa çiftlik için yapabileceği daha çok iş vardı. (Köpekler Boxer'la beraber çıkar. Ancak Boxer güçlük çekse de kendi başına yürümekte kararlıdır. Köpekler yerini alır.) Gel Boxer, seni bu şekilde görmek bana üzüntü veriyor, inan. Ama aramıza katılmak zorundasın. Dilediğin gibi otur. Nasıl rahat edersen.

(Boxer gövdesini yıkar gibi yere çöker. Napoleon boğazını temizler; konuşmasına hazırlanır.)

- NAPOLEON -- Şunu gururla söylemeliyim ki çiftlikteki tarım işleri oldukça başarılı yürüyor. Her türlü yiyecek maddesi üretimimizi artırdık. Bazılarında yüzde beş yüz oranında artış bile elde ettik.
- MURIEL --Yine de payımızda azalma var.
- SQUEALER -- Buna azalma değil, ayarlama diyelim isterseniz.
- NAPOLEON -- Squealer doğru söylüyor. Tam bir başarı elde edebilmek için kimi fedakarlıklarda bulunmamız şart. Bunun için tasarrufa gitmek zorundayız.
- SQUEALER -- Çiftliğin parasal durumu iyi değil. Tamamlanması gereken bazı eksiklerimiz var. Okuma odaları için tuğla ve kireç satın almalıyız. En önemlisi de değirmeni çalıştıracak olan makine alımları.
- NAPOLEON -- İçinde bulunduğumuz bu geçici sorunu çevre çiftliklere yansıtmamamız gerekir. En doğrusu kendi içimizde halletmemiz. Herhangi bir konuda güçsüzlüğümüz ortaya çıktığı an, Bay Jones ve adamları burayı ele geçirmekte gecikmez. Bunu istemeyiz değil mi?
- CLOVER -- Evet istemiyoruz.
- NAPOLEON -- O halde payımıza düşen yemlerin bir süreliğine azalmasında bir sakınca görmüyorum. (Tepkilerini ölçmeye çalışır.) Eminim gücü olsaydı Boxer da haklı olduğunu söylerdi.
- MURIEL -- Domuzlar özel olarak beslenmeye devam edecekler mi? Onların arpalarına hala süt karıştırılıyor.
- NAPOLEON -- (Gülümser) Hayvanizmi tam olarak uygulamak sanıldığı kadar kolay bir iş değil. Mutlak eşitlik ilkesi gerçeklerle örtüşmüyor yoldaşlar. Merak etmeyin, bazı çatışmalar olsa da sistem gayet başarılı.
- (Dışarıdan araba sesi duyulur.)
- CLOVER -- Araba sesi. Yoksa Bay Jones...
- SQUEALER -- Endişelenmeyin, gelen arabadan haberimiz var. Onu biz çağırttık.
- NAPOLEON -- Boxer'ı bu durumda daha fazla bekletemeyiz. Durumu oldukça kötü, tedavi edilmesi gerek.
- SQUEALER -- Bunun için köye götürülecek.
- MURIEL -- Çiftlikten ayrılacak mı?!
- CLOVER -- Onu insanların eline teslim edemeyiz.
- SQUEALER -- Tedavi için..

CLOVER -- Bu hiç hoşuma gitmiyor. (Boxer'ın yanına çöker. Güç vermek için sarılır.) İlkbahar otları sürünce eski haline döner. Şu anda biraz güçsüz, hepsi bu.

SQUEALER -- (Clover'ı Boxer'dan ayırır; ikna edici olmaya çalışarak) Onu bu durumdan ancak bir doktor kurtarabilir.

NAPOLEON -- Yapılması gerekeni yapıyoruz. Göz göre göre onu ölüme yollayamayız.

CLOVER -- (Ağlamaklıdır) Ne dersin Boxer? Her zamanki gibi Napoleon haklı mı? Ha söylesene!

BOXER -- Haklı Clover, iyi değilim. Yardıma ihtiyacım var. (Güçlkle ayağa kalkar.)

NAPOLEON -- İzin ver, korumalar seni arabaya kadar taşısin.

BOXER -- Buna gerek yok. Kendim gidebilirim.

BENJAMIN --(Boxer'ı uğurlamak için kalkar ; önünde durur. Söylemek istediğini söyleyemez. Son derece üzgün olduğu anlaşılır.) Boxer...

BOXER -- Döndüğümde yeniden çalışacak gücüm olacak. O zaman büyük çayırda daha rahat günler geçireceğiz.

BENJAMIN -- Seni bekleyeceğiz.

(Dışarıdan korna sesi duyulur. Napoleon köpeklere işaret eder. Boxer köpeklerin eşliğinde çıkarken son kez Clover ile bakışır. Mases da arkalarından gider.)

NAPOLEON -- Toplantıyı bitirmeden önce. Son kararımı açıklamak istiyorum. Bundan böyle dinlenme saatleri yarı yarıya azaltılmıştır. Ne de olsa Boxer artık yok.

(Napoleon ve arkasından Squealer çıkar. Diğerleri hala Boxer'ın gidişinin etkisindedir. Motor sesi uzaklaşır.)

MURIEL -- Gitti.

CLOVER -- Evet. (Aklına gelir: kaygılı) Boxer artık yok derken ne demek istedi?

(Müzik. Sahne kararır.)

XII. SAHNE

(Benjamin saman balyalarını bir yere yığmaya çalışırken oldukça yorgun olduğu anlaşılır. Mases tepeden Benjamin'i izlemektedir.)

MASES -- Senin için üzüliyorum Benjamin. Emekliliğini çoktan hak etmiş olmalıydın.

(Benjamin ters ters Mases'a bakar; yanıt vermez.)

MASES -- Boxer aramızda olsaydı, bu kadar çok iş yapmak zorunda kalmazdın... Ne yazık ki o artık...

BENJAMIN -- (Sözünü keser) Kapa o uğursuz çeneni!

MASES -- Yalnızız nasılsa, iki yoldaş gibi seninle dertleşebiliriz.

BENJAMIN -- Benim yolum seninle hiçbir zaman kesişmedi, Mases. (İşine döner.)

MASES -- (Bozulur; öç almak ister gibi) Bana kalırsa Clover'a gerçeği söylemelisin.

BENJAMIN -- Neden yapayım bunu?

MASES -- Gelen siyah arabanın ne amaçla geldiğini çok iyi biliyordun. Onun gibi pek çoğunu uğurlamış olmalısın.

BENJAMIN -- Götürdüğünü asla geri getirmemiştir o araba. Bir şey söylemek için çok geç.

MASES -- Üzerinde kocaman harflerle At Kasabı yazıyordu. Zavallı Boxer, okumayı sökmüş olsa akıbetini de bilecekti.

BENJAMIN -- (Sinirlenmiştir; işini bırakır.)Bu hiç bir şeyi değiştirmezdi!

(Çiftlik eviden gelen konuşmalar; gülüşmeler duyulur. Eğlenildiği anlaşılmaktadır. Benjamin bir an seslere kulak verir; hırsıyla işine geri döner. Bu sırada Muriel ve Clover gelir. Yorgun ama mutlu görünmektedirler.)

CLOVER -- Ayıklanmadık tek bir sap bile kalmadı. (Yalakta yıkanır.)

MURIEL -- Bütün başakları ayaklarımızla ezip bütün gücümüzle üfledik. Bir ara nefessiz kalıyordum.

CLOVER -- Harman makinesi alındığında rahat ederiz.

(Clover başını suya sokar; yorgunluğunu atmak ister gibidir.)

MASES -- (Kayıtsız bir edayla) Korkma artık at kasabımdan/Mezbaha seni ürkütmesin/Nasıl yaşarsan yaşa/ Sonunda Şeker Dağ'da olacaksın...

(Benjamin ters ters Mases'a bakar. Clover sularından silkinir. Mases'i duymamış gibidir. Çiftlik evinden gelen sesler kavgaya dönüşmüştür. Konuşmalar anlaşılmasa da keskin bir tartışma yaşandığı bellidir.)

MURIEL -- Yine toplantı yapıyorlar. Bu sefer ne karar alacaklar merak ediyorum.

CLOVER -- Çok geçmeden öğreniriz.

(Evden bir tüfek sesi duyulur. Bir an donmuş gibi kala kalırlar.)

MURIEL -- Ne oldu dersiniz?

CLOVER -- Bay Jones geri dönmüş olmasın.

MASES -- Bu Napoleon. Ondan başka kimse tüfeği eline almaya cesaret edemez.

CLOVER -- Doğru. Giderek ona benzemeye başlamıştı.

MURIEL -- Hafızam o kadar bulanık ki eskinin daha beter olduğunu hatırlamam için kendimi zorlamam gerekiyor. Sanki hiçbir şey değişmedi.

CLOVER -- En azından şimdi hiç birimiz bir başka canlıya 'efendim' demek zorunda kalmıyoruz. Hepimiz eşitiz çünkü.

(Benjamin hurda yığınlarının oradaki kireç tozu dolu kovayı alır. Ahır kapısının önüne gelerek yazmaya başlar. Diğerleri ne yazdığını anlamaya çalışır. HAYVANLAR EŞİTTİR AMA BAZILARI DAHA EŞİTTİR. Mases yerinden hızla uzaklaşır. Muriel ve Clover yazıyı okumaya çalışır.)

MURIEL -- Hayvan-lar e-şit-tir (Bundan sonrasında zorlanır) a., a-ma..

CLOVER -- (Sabırsızlanır.) Okusana şunu Benjamin. Ne yazdın?

BENJAMIN -- İlk ve son olarak kuralımı bozuyorum. Size okuyacağım.
"Hayvanlar eşittir ama bazıları daha eşittir."

(Clover ve Muriel bunu algılamaya fırsat bulamadan Napoleon yanında ilki köpeği, arkasında Squealer yükseltide belirir. Mases da yerini almıştır. Napoleon artık tam bir insan görünümündedir; elinde tüfek tutmaktadır.)

NAPOLEON -- Yoldaşlar dinleyin! Diğer çiftlik sahipleriyle yaptığımız toplantı sonucu anlaşılmıştır ki domuzlar tarafından yönetilen bir çiftlik ülkenin her yerinde saygıyla karşılanmaktadır. Bunun gerçekleşmesini bir hayal olarak görenler, bu gün çiftliğin durumu karşısında hayranlıklarını açıkça belli etmişlerdir. Lideriniz olarak hepinizi kutluyorum. Geldiğimiz noktayı sıkı disiplin ve düzenliliğimize borçluyuz. Yine de

onlardan üstün olmamız için hala yapmamız gereken şeyler olduğuna inanıyorum. Bunların başında yeni bir değirmen inşaatı geliyor. (Bir an duraksar. Tepkileri ölçmek ister gibidir; sessizlik olur.)

SQUEALER -- Yaşasın Napoleon, Yaşasın Hayvan Çiftliği!

(Kimse katılmaz. Müzik girer.)

NAPOLEON -- Herkes yeni bir emre hazırlıklı olsun. Az konuşup çok çalışacağız!

(Napoleon köpeklerine işaret eder; köpekler onları ahırın içine doğru sürüklerken)

CLOVER -- (Ahıra girerken) Benjamin, hani bir şarkı vardı... Hatırlaması zor, uzun bir şeydi.

BENJAMIN -- (Ahıra girerken) Ne olmuş?

CLOVER -- Güzel sözleri vardı; umutlu.

NAPOLEON -- Hadi yerinize!

MURIEL -- Yeniden hatırlamalıyız, en başından...

SQUEALER -- Hadi sallanmayın!

(Müzik yükselir. Sesleri erir. Köpekler ahır kapısını kapatır. Sahne kararırken, içerideki tüm hayvanlar var güçleriyle kapıya yüklenir; kapının açılmasıyla hepsi bir isyanı gerçekleştirir gibi haykırmaktadır.)